

KARA GÜN ADAMLARI

06

Kara Gün
Adamları
Bilal Özübuğday

16

Nasihatçinin
Niyetini
Düzeltilmesi
Hüseyin Oral

22

Dünya
Hayatı
Aldatıcıdır
Salih Bağcıoğlu

28

Helak
Enhan Yıldız

34

Akidenin
Kaynağı:
Kur'an
Ali Mücahit Orakçı

Takva

Eylül 2021

Helak
Erhan Yıldız

28

Dünya Hayatı
Aldatıcıdır
Salih Boğrgan

22

Akidenin Kaynağı:
Kur'an
Ali Mucahit Orakeç

34

0-3 Yaş Aralığı
ve Güvenli
Bağlanma
Meyrem Hafsa

34

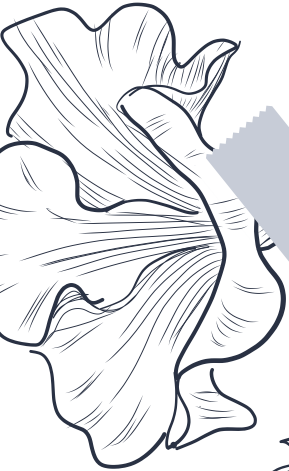
Kara Gün
Adamları
Bilal Özbuğday

06

Beyin Kontrolü
Burak Eryılmaz

60

Muharrem 1443

EDİTÖR

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e olsun.

Eylül ayında siz değerli okurlarımıza fayda sağlayacağını düşündüğümüz yazılarımızla ve "Kara Gün Adamları" adlı kapağımızla 10. Sayımızı çıkartmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Şüphesiz yaptığımız bütün ameller Allah'ın (cc) yardımıyla ve okurlarımızın dua ve destekleriyle.

Her ay olmasa da yazılarıyla dergimize önemli katkılar sağlayan Hüseyin Oral hocamızın "Nasihatçilere Nasihat" bölümünü bu ay dergimizde bulabileceksiniz.

Rasul'den mesajlar bölümünde son günlerde yaşanan afetleri değerlendirerek Müslümanlara farkındalık katacak bazı dersler çıkardık.

Çocuk gelişimi bölümünde ise eğitimcilerin önemini sürekli olarak vurguladığı 0-3 yaş aralığı ve güvenli bağlanma konularını siz kıymetli okurlarımızın istifadesine sunduk.

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Edtör

Muharrem 1443 | Eylül 2021 | ISSN: 2757-9743

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Ramazan Işılak

Yayın Türü

Yerel Süreli / Bir Ayda Bir Yayınlanır

Teknik Hazırlık

Takva Medya

Dağıtım ve Satış Yeri

Fevzi Çakmak Mh. 10456. Sk.

NO:13 Karatay/KONYA

www.takvadergisi.org

Abonelik

0552 822 74 42

Baskı & Cilt

Güler Ofset

Fevzi Çakmak Mh. 10448. Sk. No:26

Karatay / KONYA - 0532 662 94 21

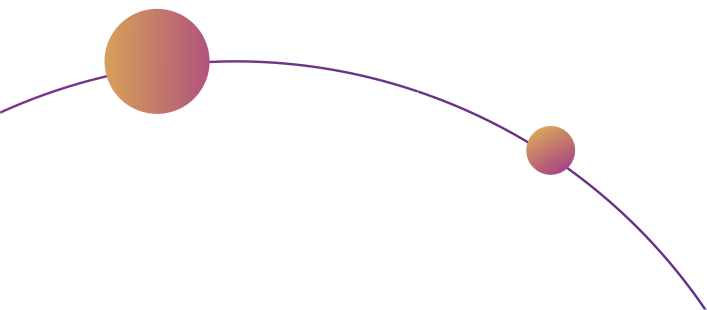
www.guleroffset.com

Setifika No: 49360

Dergi İçerisinde Yer Alan

Yazılardan İlgili Yazar Mesuldür.

Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

06

KARA GÜN ADAMLARI

Bilal ÖZBUĞDAY

16

NASİHATÇİNİN NİYETİNİ DÜZELTMESİ

Hüseyin Oral

22

DÜNYA HAYATI ALDATICIDIR

Salih Bağırhan

28

HELAK

Erhan Yıldız

34

AKİDENİN KAYNAĞI: KUR'AN

Ali Mücahit Orakçı

40

OSMAN'IN (RA) HALİFE SEÇİLMESİ VE ŞURA OLAYI

Mustafa Yakupoğlu

46

İMAM ŞAFİİ (rh)

Usame Kaptan

52

DAR'UL ERKAM

Bilal Özbuğday

56

0-3 YAŞ ARALIĞI VE GÜVENLİ BAĞLANMA

Meryem HAFSA

60

BEYİN KONTROLÜ

Burak ERYILMAZ

64

TAVSİYE KİTAP (Üzölme Allah Bizimle)

Abdullah Talip

KARA GÜN ADAMLARI

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Hak ile batıl arasındaki çetin mücadele Âdem'den (as) kıyamete kadar sürecek bir mücadeledir. Bu çetin mücadele, her zaman ve dönemde kendisine taraftar bulmuş ve bundan sonra da bulmaya devam edecektir. Allah yolunun adamları olduğu gibi şeytan ve batıl yolların adamları da elbette var olacaktır. Mücadelenin çetin olması bazı taraftarları yollarından ayırmaz iken bazılarını ise yoldan dökülecektir. Bu yolda dökülenlerde olacaktır. Çünkü çetin mücadeleler fedakârlıklar ister. Fedakârlık gösteremeyen, sahip olduklarından vazgeçemeyen insanlar hak yolunun adamı olma vasfını da kaybedeceklerdir. Yukarıda da bahsettiğimiz gibi bu çetin mücadele her daim vardır. Ancak bazı zaman ve dönemlerde şiddeti artar ve çok daha çetin bir hâl alır. O çetin halinde mücadelenin ehli olmak ve mücadeleyi sürdürmek ciddi, gözü pek insanların harcıdır.

Müslümanlar Allah'a, Rasulü'ne ve davalarına söz vermiş, ahitte bulunmuş insanlardır. Verilen sözler yerine getirilmeli, sadakat ile üzerinde durulmalıdır. Yazının içeriğinde bahsettiğimiz husus insanın sözlerini tutması, ahidine sadakat göstermesidir. Bu husus elbette insanların insanlara verdiği sözleri kapsamaktadır. Ancak asıl üzerinde durulması gereken ve sahip çıkılması gereken ahit Allah'a ve dinine verilen sözün yerine getirilmesidir. Sadakat kişinin sözleri ve ahitleri ile yaptıklarının ve pratiğinin birbirine uyum içerisinde olmasıdır. Sıdk, kişinin amelinin sözünü tasdik etmesi hâlidir.

Müminler Allah'a karşı sözleri olan insanlardır. Onların Allah ile aralarındaki ahit O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak, O'nu tevhid etmek ve O'nun cennetini elde etmek için ellerinden geleni yapmaları hususundadır. Allah Teâlâ bu konu ile alâkalı şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Şüphesiz, Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir karşılığa değişenler var ya, işte onların ahirette bir payı yoktur. Allah, kıyamet günü onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temizlemeyecektir. Onlar için elem dolu bir azap vardır.”¹

Ayette Allah'a verilen bir ahitten bahsedilmektedir. Yani Allah'ın ya da kullarının haklarından olan bir şeyi dünyalık bir menfaat karşılığında satmak ya da o hakkı ihlal etmekten bahsedilmektedir. Ayet Yahudiler hakkında nazil olmuştur. Peygamberleri ve indirdiği kitapları aracılığıyla Allah Teâlâ'nın, kullarına yüklemiş olduğu ahit kendisine iman etmeleridir. Allah Teâlâ'nın insanlar üzerindeki hakkı O'na hiçbir şeyi ortak koşmaksızın yalnızca O'na ibadet etmeleridir. İnsanların en öncelikli olarak ahitlerine sahip çıkmaları gereken konu budur. Allah'ın hakkına riayet edilmesidir. Bu ahdin yerine getirilmemesi, yani Allah Teâlâ'ya ortak koşulması, O'na ibadet edilmemesi ahdin bozulması anlamına gelecektir.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

“Antlaşma yaptığınız zaman, Allah'a karşı verdiğiniz sözü yerine getirin. Allah'ı kendinize kefil kılarak pekiştirdikten sonra yeminlerinizi bozmayın. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı bilir.”²

¹ (3/Alî İmran 77)

² (16/Nahl 91)

وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصِيكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

"Allah'a verdiğiniz sözü tutun. İşte bunları Allah size öğüt alınız diye emretti."³

İnsanların Allah'a verdikleri sözleri, Allah'ın cenneti karşılığında mallarını, canlarını satma sözleridir. Bu sözlerine ise riayet etmeleri ve bu sözü yerine getirme hususunda önlerine çıkan meşakkatlerde sabretmeleridir.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

"Mü'minlerden öyle adamlar vardır ki, Allah'a verdikleri söze sâdık kaldılar. İçlerinden bir kısmı verdikleri sözü yerine getirmiştir (şehit olmuştur). Bir kısmı da (şehit olmayı) beklemektedir. Verdikleri sözü asla değiştirmemişlerdir."

"Bunun böyle olması Allah'ın, doğruları, doğrulukları sebebiyle mükâfatlandırması, dilerse münafıklara azap etmesi yahut onların tevbesini kabul etmesi içindir. Şüphesiz Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir."⁴

Bu ayetin Enes bin Nadr hakkında indirildiği hakkında müfessirlerimizden rivayetler mevcuttur. Enes bin Nadr, Bedir savaşına katılamamış, Uhud savaşına hazırlanmaktaydı. Ve Allah'a canı hususunda bir söz vermişti, savaşın ve gününün şiddetine rağmen sözünden dönmeden, düşmana atılmış, sözünden dönmediğinin alame-ti olan, tanınmakta zorluk çekilen bir be-

den ile Rabbine kavuşmuştu. Ancak kız kardeşi tanıyabiliyordu. O şiddetli günün sadık adamlarından biriydi. Kara gün adamlarındandı. Zorluk anında sözünden dönmedi, şiddetli günde geri çekilmedi. Allah Teâla şöyle buyurmaktadır;

وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

"... Antlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda (direnip) sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır. İşte bunlar, doğru olanlardır. İşte bunlar, Allah'a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir."⁵

Allah ile birlikte Rasulü'ne de sadakat müminin görevidir. Burada O'nun (sav) hayatından kendisine verilen bazı ahitleri zikretmek yerinde olacaktır. Efendimizin ashabı Mekke'de en zorlu dönemlerde de, sonrasında Medine döneminde de asla Rasulullah'ı (sav) terk etmemiş ve terk etmeyeceklerine dair sözler vermişlerdi. Neticesinde ise bu sözleri yerine getirmişler ve ahitlerine bağlı kalmışlardır. İşte bunlara şu vakıaları örnek olarak verebiliriz.

• Ali'nin (ra) Rasulullah'ın (sav) hicreti esnasında yatağına yatması

Rasulullah (sav), hicrete niyet ettiği zaman birtakım tedbirler aldı. Bu tedbirlerden birisi de, kendisine suikast düzenlemeyi düşünen Kureyş'in bu amelini boşa çıkarmak için Ali'yi (ra) kendi yatağına yatırmasıydı. Kureyş gözetleyicileri saldıracakları anda yatağında yatan kimsenin Ali (ra) olduğu-

³ (6/En'am 152)

⁴ (33/Ahzab 23,24)

⁵ (2/Bakara 177)

nu görünce geri durdular. Ancak Ali (ra) canı pahasına Rasulullah'ı (sav) terk etmemişti.

• Akabe beyatı

Peygamberliğin 13. yılında hac için Medine'den gelen müşrikler ile birlikte orada Müslüman olmuş kişilerde geldi. Rasulullah'ı (sav) Mekke'de bırakmak istemiyorlardı. Bunun üzerine Medine'den gelen Müslümanlar ile efendimiz Akabe'de bir gece yarısı görüşmek üzere sözleştiler. Müslümanlar ise vakti geldiğinde beraber geldikleri müşriklerden habersiz bir şekilde sözleşme yerine geldiler. Efendimiz Akabe'ye yanında o zaman için henüz Müslüman olmamış olan amcası Abbas (ra) ile geldi. Abbas (ra) ilk olarak konuşmaya başlamak suretiyle şöyle söyledi;

"Bildiğiniz gibi Muhammed bizim canımız ciğerimizdir. Biz O'na iman etmeyenlere karşı O'nu koruduk. O, şimdi kendi halkı arasında saygın ve kendi memleketinde güven içinde bulunmaktadır. Eğer davet ettiğiniz meselede O'na uyacağınıza, kendisine karşı çıkanlardan O'nu koruyacağınıza inanıyorsanız, sorumluluk size aittir. Aksi takdirde şimdiden O'nu bırakın."

Medineliler'den Berra bin Ma'rur şöyle cevapladı;

"Vefa ve doğruluk gösterip kendimizi O'nun yolunda harcayacağız. Ey Allah'ın Rasulü seni dinliyoruz. Kendin hakkında ve Rabbinle ilgili olarak dilediğini iste."

Rasulullah (sav), konuşmaya başladı. Bazı ayetler okuyarak nasihatle bulundu, sonrasında ise şöyle devam etti.

"Rabbimle ilgili olarak şu hususları şart koşuyorum. Yalnızca O'na kulluk edeceksiniz. O'na asla ortak koşmayacaksınız."

Medineliler "Sana ne üzerine söz vereceğiz?" dediklerinde ayrıca şunları söyledi;

"Her hâl ve durumda dinleyip itaat edeceksiniz. Darlık ve genişlik zamanında nafaka temin edeceksiniz. İyiliği emredip, kötülükten sakındıracaksınız. Allah için kınayıcının kınamasından çekinmeyeceksiniz ve size geldiğimde bana yardım edeceksiniz, kendilerinizi, kadınlarınızı ve çocuklarınızı nasıl koruyorsanız beni de öyle koruyacaksınız. Tüm bunların karşılığı olarak size cennet vardır."

Berra b. Ma'rur bunun üzerinde efendimizin elini tutarak şöyle dedi.

"Evet ey Allah'ın Rasulü, seni tüm insanlığa peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki nasıl kendi ailelerimizi koruyorsak seni de öyle sakınacağız. Biz savaş içinde yoğrulmuş kimseleriz. Biz zırha alışkınız, bu bize atalar mirasıdır."

Bunun üzerine herkes biat için elini uzatmaya davrandı. Fakat Abbas bin Ubade ortaya atılarak şunları söyledi:

"Bu zata niçin biat ettiğinizi biliyor musunuz? O'na söz vermekle insanların kırmızısına ve siyahına yani, Arabına ve Arap olmayanına harbe girmeyi kabul etmiş oluyorsunuz. Malca bir felakete uğradığınız, büyüklerinizin öldürüldüğünü gördüğünüz zaman onu yalnız başına bırakacaksanız, şimdiden bırakın, bu daha doğru olur. Yoksa dünyada da ahirette de rezil olursunuz."

Fakat O'na verdiğiniz sözü tutacak, malca felakete uğramayı, büyüklerinizin ölümüyle karşılaşmayı göze alacak olursanız bunu yapın. Çünkü dünya ve ahiret hayrı bundadır.”

“Mallarımızın gitmesi ve büyüklerimizin ölümü pahasına bunu kabul ediyoruz. Buna karşılık bizim mükâfatımız nedir? Ey Allah'ın Rasulü” dediler.

“Cennet” buyurdu. Bunun üzerine “Elini uzat” dediler.

• Rıdvan Beyatı

Rasulullah (sav), Hudeybiye antlaşmasının yapıldığı senede hacetmek gayesiyle Mekke'ye ashabıyla birlikte geldi. Ancak Kureyşliler bunu kabul etmediler. Bunun üzerine bir takım müzakereler başladı. Bu müzakere sürecinde Osman'ı (ra), efendimiz Mekke'ye gönderdi. Kureyşliler Osman'ı (ra) biraz fazla alıkoyunca, Müslümanlar arasında kendisinin öldürüldüğü ile alâkalı bazı haberler yayıldı. Çünkü elçinin öldürülmesi savaş ilanı demektir. Bunun üzerine Rasulullah (sav) bunun hesabına sormak üzere ashabını topladı ve kendilerinden söz aldı. Sahabe efendilerimiz ölüme sebep olacak olsa dahi Rasulullah'ı (sav) terk etmeyeceklerine dair söz verdiler. Son olarak efendimiz kendi elini de diğer eli üzere koyarak “Bu da Osman'ın sözüdür.” diyerek beyatı tamamlamıştı ki Osman (ra) çıkageldi. Bu beyata Rıdvan beyatı ismi verilmiştir. Sebebi ise Allah Teâlâ'nın Fetih suresinde o sözü veren kimselerden razı olduğunu bildirmesinden dolayıdır.

• Sad bin Ebi Vakkas'ın (ra) nöbet tutması

أَنَّ عَائِشَةَ كَانَتْ تُحَدِّثُ ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَهَرَ ذَاتَ لَيْلَةٍ وَهِيَ إِلَى جَنْبِهِ ، قَالَتْ : فَقُلْتُ : مَا شَأْنُكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَتْ : فَقَالَ ، لَيْتَ رَجُلًا صَالِحًا مِنْ أَصْحَابِي يُخْرِسُنِي اللَّيْلَةَ ، قَالَ : فَبَيْنَا أَنَا عَلَى ذَلِكَ إِذْ سَمِعْتُ صَوْتَ السَّلَاحِ ، فَقَالَ : مَنْ هَذَا؟ قَالَ : أَنَا سَعْدُ بْنُ مَالِكٍ ، فَقَالَ : مَا جَاءَ بِكَ؟ قَالَ : جِئْتُ لِأَخْرِسَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، قَالَتْ : فَسَمِعْتُ غَطِيطَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي نَوْمِهِ

Aişe (ra) der ki: Bir gece (Medine'ye dönüşü sırasında) Rasulullah (sav) uykusuz kaldı. Ben de yanındaydım.

Ona: “Ey Allah'ın Rasulü! Neyin var?” diye sorduğumda;

“Keşke ashabım içinden salih bir kişi bu gece nöbet tutup beni korusa (da biraz uyusam)” buyurdu.

O esnada bir silah tıkırtısı işittim. Rasulullah (sav) “Kim o?” diye seslenince, karşıdaki; “Ben Sa'd b. Mâlik'im!” dedi.

Rasulullah (sav) ona: “Neden geldin?” diye sorunca, Sa'd, (ra) “Ey Allah'ın Rasulü! Seni korumak için geldim” dedi.

Bunun üzerine Rasulullah (sav) uykuya daldı ki uyurken horladığını işittim. (Buhari)

• Huneyn gününde Rasulullah'ı (sav) terk etmeyenler

Huneyn günü Rasulullah'ın (sav) ashabı, Allah Teâlâ'nın da bildirdiği üzere sayılarını büyük gördüler ve kendilerini beğendiler. Bunun üzerine Allah Teâlâ kendilerini imtihan etti ve İslam ordusu yenilginin eşiğinden döndü. İslam ordusu dağılmıştı.

Dağılan orduyu toplamak üzere Rasulullah (sav), "Ey insanlar, nereye gidiyorsunuz? Bana geliniz! Ben Allah'ın elçisiyim. Ben Abdullah'ın oğlu Muhammed'im!" diye sesleniyor fakat sözlerini duyuramıyordu. Nihayet gür sesli Abbas'ın (ra) yardımıyla savaş meydanından kaçanların geri dönmesi sağlandı ve tekrar hücumla geçilerek büyük bir zafer kazanıldı.

Herkesin dağılıp kaçtığı bu zor anda Rasulullah (sav) yanındaki birkaç Muhacir ve Ensarla beraber sebat ediyor, merkebinin düşman tarafına doğru sürüyor ve şöyle haykırıyordu: "Yalan değil ben Peygamberim, ben Abdulmuttalib'in oğluyum."

Yanındaki kimseler, Rasulullah'ın (sav) atının yularını ve başını tutarak düşman saflarına girmesine engel oluyorlardı. Sonra Rasulullah (sav) dua etti. Gür sesli olan amcası Abbas'a sahabesine haykırmasını emretti. Abbas gür sesiyle: "Ey Ensar! Ey Rıdvan ağacı altında Peygamber'e söz veren mert Medineliler" diye haykırınca dağılmış bulunan Müslümanlar "Lebbeyk, Lebbeyk" diyerek Rasulullah'ın (sav) etrafında toplanmaya başladılar. Böylece büyük sayıda bir toplanma oldu.

İşte Rasulullah'a (sav) verilen sözler, aslında Rasulullah'ın zımında Allah'a verilmiş olan sözler. Ve o verilen sözlere iyi ya da kötü günde sadakat gösteren sahabe efendilerimiz. Bizlere büyük bir örnek olarak durmaktadır.

Şüphesiz mü'minlerin en önemli özelliği verdiği ahde vefa göstermesidir. Gerek Allah'a ve gerekse de insanlara verdiği söze olan sadakat veya sadakatsizliği, kişinin imanının bir alametidir. Aslında iman iddiası da bir sözdür. Bu

imanın gereğini yapmak, iddiasında olduğun şeyin ispatıdır, iman sözünün sadakatidir. Mü'min olmak, ahde sadakati ve dosdoğru olmayı gerektirir. Allah'a olan iman sadakati ile sadakatsizlik arasında gel git yaşayanlar, kuşkusuz ahitlerinde istikrarı yakalamayacaklardır.

Sadakatin ortaya çıkması, verilen sözlerde imtihanlar vesilesi ile olacaktır. İnsan verdiği söz uğruna imtihan edilecektir. Bu imtihanlar ve musibetler başına geldiği zaman sabredemeyenler, verdikleri sözleri unutanlar, zaten şiddetli günlerin adamı olma salahiyetini üzerlerinde bulundurmamaları o günlerin adamı da olamayacaklardır.

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ

*"Andolsun, biz onlardan öncekileri de imtihan etmiştik. Allah, doğru söyleyenleri de mutlaka bilir, yalancıları da mutlaka bilir."*⁶

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا لِيَسْئَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

*"Hani biz peygamberlerden sağlam söz almıştık. Senden, Nûh'tan, İbrahim, Mûsâ ve Meryem oğlu İsa'dan da. Evet biz, onlardan sapa sağlam bir söz almıştık. (Allah, bunu) doğru kimseleri doğruluklarından hesaba çekmek için (yapmıştır.) Kâfirlere de elem dolu bir azap hazırlamıştır."*⁷

Sadıkların dünyadaki sadakatlerinin eciri şüphesiz ki cennettir. Bu dünyada ne kadar fazla sıkıntı çekebilir, ne kadar fazla musibetlere maruz kalabiliriz ki.

⁶ (29/Ankebut 3)

⁷ (33/Ahzab 7-8)

Allah Teâla'nın bize verdiği ömür kadarıdır. İnsanın sözüne sabır ile ve sadakat ile sahip çıkması gerektiği vakit ömrü kadardır. Ondan sonrası ebedi bir hayattır. İnsanoğluna altmış, yetmiş, seksen yıl ömür verilmiştir. Ancak ahret hayatı ise ebedi bir hayattır. Ya ebedi bir rahatlık ya da ebedi bir rahatsızlıktır.

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

"Allah, şöyle diyecek: "Bugün, doğrulara, doğruluklarının yarar sağladığı gündür." Onlara içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetler vardır. Allah, onlardan razı olmuş, onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. İşte bu büyük başarıdır."⁸

Dindeki sadakat, müminler ile münafıklar arasındaki ayırıcı bir özelliktir. İmtihanlar hiçbir insanın hoş karşıladığı bir husus değildir. İnsanlar imtihan ve musibetlerde daralır, sıkılır ve hoşnutsuz olurlar. Ancak bu imtihanlar sadakat ve istikamet sahibi mü'minlerle ve ikiye bölünmüş nifak ehlini birbirinden ayırır. Bu ayrışma için ise imtihan ve musibetler bir sağınak halinde Müslümanların üzerine yağacaktır. Ancak Rabbimizin bir lütfu olarak bela ve musibetler sağınak halinde yağdığında, sözünün sahibi dava adamları ile olmayanlar birbirlerinden ayrışırlar. Bu zorlu günlerde davasını, Müslümanları terk eden insanlar olacaktır. İşte onlar aradan sıvışıp giden, kendisini kurtardığını zanneden, davasına sahip çıkmayan insanlardır.

فَاعْتَبَهُمْ يَفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

⁸ (5/Maide 119)

"Allah'a verdikleri sözü tutmadıkları ve yalan söyledikleri için O da kalplerine, kendisiyle karşılaşacakları güne kadar (sürecek) bir nifak soktu."⁹

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نَزَّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ

"İnananlar, "Keşke bir sure indirilse!" derler. Fakat hükmü apaçık bir sure indirilip de onda savaştan söz edilince; kalplerinde hastalık olanların, ölüm baygınlığına girmiş kimsenin bakışı gibi sana baktıklarını görürsün. O da onlara pek yakındır.

İtaat ve güzel bir söz onlar için daha hayırlıdır. İş ciddileşince Allah'a verdikleri söze bağlı kalsalardı, elbette kendileri için daha iyi olurdu."¹⁰

Dindeki sadakat aslında dinde ciddi olmaktır. Yaptığın işini ciddiye almaktır. Dinin ve davan için yaptığın şeyleri özenle yerine getirmendir. Kişi önemseyemediği şeylerin üzerinde durur. Önemsemediği şeyleri ise baştan savar. Mümin bir birey Rabbini, O'nun Rasulü'nü, dinini ve davası için yapması gereken şeyleri yerine getirmek için ciddi bir gayretin içinde olur. Ciddiyet sadece dinde değil Müslümanın her anında olması gereken bir özelliktir aslında. Ancak ciddi insanlar başarıya ulaşır. İşini ciddiye almayan insanların mutlaka eksiklikleri olacaktır. Mesela ciddiyetsiz insanın pikniği bile başarılı olmaz. Her şeyi alsa da mangal yakacak kömürü almaz, eti almaz, ekmeği almaz.

⁹ (9/Tevbe 77)

¹⁰ (47/Muhammed 20,21)

Oysa Müslüman her işini ciddiye alır. Ciddiyet kararlı bir şekilde sebat etmek, verilen işi en iyi şekilde yapmak için çabalamak, sabretmektir. Ciddiyet verdiği ahde sahip çıkmaktır.

Müslümanın sadık kalması gereken en önemli ahdi, Allah'ın dinine bağlı kalacağı ve hiçbir dünyevi çıkar uğruna ondan vazgeçmeyeceği sözüdür.

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ
وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ
وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ
وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ
وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ
أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

"Şüphesiz müslüman erkeklerle müslüman kadınlar, mü'min erkeklerle mü'min kadınlar, itaatkâr erkeklerle itaatkâr kadınlar, sadık olan erkeklerle sadık olan kadınlar, sabreden erkeklerle sabreden kadınlar, Allah'a derinden saygı duyan erkekler, Allah'a derinden saygı duyan kadınlar, sadaka veren erkeklerle sadaka veren kadınlar, oruç tutan erkeklerle oruç tutan kadınlar, namuslarını koruyan erkeklerle namuslarını koruyan kadınlar, Allah'ı çokça anan erkeklerle çokça anan kadınlar var ya, işte onlar için Allah bağışlanma ve büyük bir mükâfat hazırlamıştır."¹¹

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ
يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

¹¹ (33/Ahzab 35)

"İman edenler ancak, Allah'a ve Peygamberine inanan, sonra şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad edenlerdir. İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir."¹²

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا
أَمَانَاتَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

"Ey iman edenler! Allah'a ve Peygamber'e hainlik etmeyin. Bile bile kendi (aranızdaki) emanetlerinize de hainlik etmeyin."¹³

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ
وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ

"Allah'a ve Peygamberlerine iman edenler var ya, işte onlar sıddıklar (sözü özü doğru kimseler) ve Allah katında şahitlerdir. Onların mükâfatları ve nurları vardır. İnkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; işte onlar cehennemliklerdir."¹⁴

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

"Bu mallar özellikle, Allah'tan bir lütuf ve hoşnutluk ararken ve Allah'ın dinine ve peygamberine yardım ederken yurtlarından ve mallarından uzaklaştırılan fakir muhacirlerindir. İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir."¹⁵

Sıddıkların mertebesi, peygamberlerin mertebesinden hemen sonraki en yüksek mertebedir. Allah (cc), kitabında peygamberlerden sonra, şehitlerden ise önce zikretmiştir.

¹² (49/Hucurat 15)

¹³ (8/Enfal 27)

¹⁴ (57/Hadid 19)

¹⁵ (59/Haşr 8)

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا

“Kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse, işte onlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, sıddıklarla, şehitlerle ve iyi kimselerle birlikte dirler. Bunlar ne güzel arkadaşlardır.”¹⁶

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ
الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَا كَلَانِ الطَّعَامِ أَنْظَرُ كَيْفَ
نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظَرُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

“Meryem oğlu Mesih, sadece bir peygamberdir. Ondan önce de nice peygamberler geldi geçti. Onun annesi de sıddıka (dosdoğru) bir kadındır. (Nasıl ilâh olabilirler?) İkisi de yemek yerlerdi. Bak, onlara âyetlerimizi nasıl açıklıyoruz. Sonra bak ki, nasıl da (haktan) çevriliyorlar.”¹⁷

Sıddıklardan söz edildiğinde Ebu Bekir'den (ra) bahsetmeden geçmek olmaz. Çünkü o Sıddık kelimesi denilince akla gelen ilk kişidir. Bu kelime, hadislerin bazılarında Ebu Bekir'in sıfatı olarak sıkça zikredilir. Ebu Bekir miraç olayı başta olmak üzere gayba dair haberleri hiç tereddütsüz kabul ettiği için bizzat Rasulul-lah (sav) tarafından kendisine Sıddık lakabı verilmiş ve bu isim gereği kabul ettiklerini hayata geçirmiş ve amel etmiştir.

Söz verip te sadık olmak istiyorsanız, size sözünüzü hatırlatan dostları ve sadıklar topluluğu edinin.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

“Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun.”¹⁸

¹⁶ (4/Nisa 69)

¹⁷ (5/Maide 75)

¹⁸ (9/Tevbe 119)

NASIHAATÇİNİN NİYETİNİ DÜZELTMESİ

Hüseyin Oral

huseyinoral@takvadergisi.org

Ömer'den (ra) rivayet edilen hadiste Rasulullah (sav) “Ameller niyetlere göredir.” diye buyurmuştur. Amellerin niyetlere göre olmasının anlamı ise yapılan amelin doğru bir kasıtle yapılmasıdır. Yapılan bir işin Allah katında kabul edilebilmesi için hem İslam şeriatına uygun olması hem de içerisindeki kastın düzgün olması şarttır.

İnsanlara nasihat etme konumunda olanlar, Allah'ın (cc) dinine dair konuları ele alıp insanlara öğretmeye gayret ettikleri için niyetlerini sürekli düzgün tutmaya daha fazla ihtiyaç duyarlar.

İnsanın kalbindeki niyet dış etkenlerden dolayı her an bozulabileceği için yapacakları bütün nasihatler, sohbetler ve derslerde "Allah'ım senin rızan için çalışıp çabalıyorum bana yardım et." diye dua etmeleri kendilerine güzel bir motivasyon sağlar. Eğer nasihatlerinden önce yazılı bir hazırlık yapıyorlarsa aldıkları notların en başına niyetlerini sürekli canlı tutmak için böyle bir ibare kaydetmeleri faydalı olur.

Niyetin farklı olması, Allah rızası olmaktan çıkıp başka bir şeye dönüşmesi veya Allah rızasının yanı sıra dünyevi amaçları da içermesi durumunda Allah (cc) yapılan amele hiçbir ecir takdir etmez.

Nasihatçinin, her nasihat öncesi kendisini dinlemek üzere hazır bulunanların çokluğuna, samimi tavırlarına aldanıp şeytanın dürtmesi sonucu gurur ve kibre kapılmaması için, kendine ve dinleyenlere dua etmesi de en az niyeti kadar faydalıdır.

İbni Hacer'in Fethu'l-Bârî'de bahsettiğine göre İmam Buhari (rh) Semerkant'ta iken içine bir darlık geldiğinde şu şekilde dua ederdi.

اللهم اني لم أخرج أطرا ولا بطرا ولا رياء ولا
سمعة لكن خرجت طلبا لمرضاتك

"Allah'ım ben gösteriş, gurur, saygınlık kazanmak ya da senin dininde bir eğrilik yapmak için bu işe koyulmadım; sadece senin rızanı umuyorum."

Müslüman bir kulun gündelik işlerinin neredeyse tamamı dua ile başlayıp biterken nasihatçinin de vazifesini yerine getirdiği bütün aşamalarda duasız kalması düşünülemez. Nasihat edeceği yere giderken, sözlerine başlamadan önce ve bitirirken duayı ihmal etmemelidir. Bu aşamalarda yapacağı dualar, kendisine malum olduğu için burada duaların detayına girmiyoruz.

Nasihatçinin üstlendiği yüce görevin en başında, Allah'tan yardım istemeyi aksatmadan, görevini bilinçli ve istikrarlı bir şekilde sürdürmesi, kendisine Allah tarafından bahşedilecek yardıma nail olmasını sağlar. Sadece Allah'ın rızası gözetilerek yapılan bir nasihatte, nasihatçiye takva sahibi olması da ciddi artılar kazandırır.

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ

**“Şüphe yok ki Allah'a karşı gelmek-
ten sakınanlar, kendilerine şeytandan
bir vesvese dokunduğu zaman iyice
düşünürler (derhal Allah'ı hatırlarlar da)
sonra hemen gözlerini açarlar.”¹**

Bu ayet nasihatçinin niyetini düzeltmesi, gurura ve kibre kapılmaması, şeytanın kendisi aleyhine kuracağı tuzaklara düşmemesi açısından, takvasının kendisine bir kalkan gibi koruma sağlayacağını müjdelemektedir.

Kendisini dinlemek için hazır bulunan hedef kitlenin karşısına çıkmadan önce nasihatçi kendisine bazı amaçlar ve hedefler belirler.

Rasullerin ve nebilerin görevini ifa eden nasihatçi, Allah'a (cc) ibadet maksadıyla insanlara dinini öğretirken yaptığı bu ameli, kendisini Allah'a (cc) yaklaştıran bir ibadet olarak yerine getirir. İmam Tirmizi'nin rivayet ettiği, Şeyh Ahmet Şakir'in de sahihtir dediği bir hadiste Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَهْلَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَحَتَّى
النَّمْلَةُ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الْحِيتَانُ فِي الْبَحْرِ لَتُصَلِّيَ
عَلَى مَعْلَمِ النَّاسِ الْخَيْرِ

“Allah ve onun melekleri, göklerin ve yeryüzünün sakinleri, deliğindeki karıncalar ve denizdeki balıklar insanlara hayrı öğretenlere dua ederler.”

Allah'ın kendisini bu derece yüksek bir mükâfatla ödüllendirdiği nasihatçilerin salih bir amel üzere olduklarına en

ufak bir şüphe yoktur. Üzerinde bulundukları bu paha biçilmez salih amelin kusursuz bir şekilde icra edilmesi gerektiğini, basit bir hatanın telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurabileceğini ve insanların en doğru kanaldan tahkik edilmiş bilgilerle aydınlatılması gerektiğini en iyi kendileri bilirler.

İslam'ın hükümlerinin neredeyse tamamının yok edildiği günümüz coğrafyasında nasihatçinin hitaplarını dinleyenler, dinleri konusunda yeterli malumata sahip olmadıkları ve sürekli yeni şeyler öğrenmeye şiddetle ihtiyaç duydukları için; nasihatçi bütün nasihatlerinde insanlara İslam'ın hükümlerini öğretme gayesi güder.

Nasihatleri ne kadar çok ve çeşitli olursa olsun, yine de dinleyenlerin sürekli yeni şeyler öğrenmesi gerektiğini hesaba katarak kendini geliştirir, dinleyenlerin sorularına da ikna edici cevaplar vererek yeni meseleler öğretmiş olmanın hazzı ile nasihatini tamamlar. Anlatılan mesele hangi konu ile ilgili olursa olsun nasihat bittiğinde ortamdan ayrılan herkes mutlaka dini hususunda yeni bir şey öğrenmiş olarak ayrılır.

Ebu Hureyre'den rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

مَنْ دَلَّ عَلَى هَدْيٍ كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْءٌ وَمَنْ دَلَّ عَلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ وَلَا يَنْقُصُ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْءٌ

“Kim bir hayrı tavsiye ederse ecirlerinden bir şey eksilmeksizin o hayrı yapanlar gibi ecir elde eder. Kimde bir sapkınlığı tavsiye ederse günahlarından bir şey eksilmeksizin o sapkınlığı yapanlar kadar günaha girmiş olur.”²

¹ (7/Araf 201)

² (Müslim)

İnsanlara dinlerinde yeni şeyler öğretme niyeti üzere yapılan bir nasihat ne kadar çok kimseye fayda sağlarsa hatta o nasihatle ne kadar çok kimse amel ederse aldıkları sevabın aynısını nasihati yapanda elde eder. Kişi kendi başına okuyup öğrendiği bir ilimle amel ettiğinde kendinden başkası ecir kazanamazken yüzlerce insan dinledikleri bir dersten öğrendikleri herhangi bir salih ameli işlediklerinde ise nasihatçinin amel defterine o salih ameli işleyen yüzlerce insanın kazandığı sevabın tamamı yazılır.

Şirkin her çeşidinin yaygın hale geldiği, bidatlerin dinin yerine geçirilip anlatıldığı, çağdaş mürciyenin şirk ve bidat ehline cennet vaadleri dağıttığı toplumlarda yaşamak zorunda olan nasihatçi, insanları irşad ederken aynı zamanda içinde yaşadığı çevreyi de İslami açıdan dönüştürme gayesi ile hareket etmek zorundadır. Bu amacını gerçekleştirmesi için nasihatçinin en büyük örneği şüphesiz Rasulullah'tır (sav). Kendisine peygamberlik verildiği andan itibaren tek başına dönemin şirk ve küfür menbası konumundaki Mekke'de; gözüyle görüp eliyle dokunduğu ilahlara tapınan müşrik insanları, görmediği bir ilaha ibadet eden kimsele-re dönüştürmüştür. Bu dönüşümü nasıl başarmıştır sorusuna verilecek en güzel cevap ise elbette Allah (cc) tarafından gönüllere şifa olarak kendisine indirilen Kuran sayesinde.

Kuranın içeriği ile amel edildiği emirleri harfiyen yerine getirilip yasaklarından titizlikle sakınıldığı sürece Allah'ın (cc) yardımıyla birlikte başarıya ulaşılmasının önünde hiçbir engel kalmaz.

Kuran'ın nasihatçinin çevresine en güzel faydaları sağlaması açısından atılması gereken bazı adımlar vardır. Bu adımlardan en başta geleni nasihatçi etrafındaki insanlara Kuran okumayı tavsiye etmeli bunun için Kuran'a ilgi uyandıracak yöntemlere başvurmalıdır. Ardından Kuran'ın içeriğinin anlaşılması için okuyan herkesin mealini ve ardından kısa olanlardan başlayarak tefsirini okumalarını teşvik etmek suretiyle, Allah'ın (cc) kıyamete kadar geçerli eskimez buyruklarının etkisi ile düşünmesi ve amel etmeye yönelmesi sağlanmış olur.

Nasihatçi çevresine anlattığı bütün vaazlarında ve sohbetlerinde, ayetler ve hadisler üzerinden terğib ve terhib yöntemiyle (işlenecek salih amellerin Allah (cc) katındaki üstün mükafatlara erdirdiğini ve mükafatın detaylarını, şirkin ebedi cehennem azabına, haramların da şiddetli azaba vesile olduğunu etkili bir üslupla) anlattığı sürece, Kuran sayesinde belirli bir bilinç düzeyine ulaşmış olan her ferdin, amel boyutunda da mesafe kat etmeye başladığını görür. Rasulullah'ın (sav) ümmetine yaptığı bütün nasihatler şu hadiste özetlenmiş durumdadır:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم أيها الناس ليس من شيء يقربكم من الجنة ويبعدكم من النار إلا وأمرتكم به وليس من شيء يقربكم من النار ويبعدكم من الجنة إلا ونهيتكم عنه

"Ey insanlar sizi cennete yaklaştıracak her şeyi emrettim. Cehenneme yaklaştıracak her şeyden de sizleri nehyettim."³

³ (ibn Ebi Şeybe Musannef)

Nasihatler tıpkı bu hadiste belirtilen temel gayeler esas alınarak kişisel yorumlara daha kısa yer verilerek içeriği Allah ve Rasulü'nün buyruklarıyla dopdolu olursa, dinleyenler üzerinde nasihatçinin kendi şahsi fikirlerine davet etmediği, anlattıklarını sadece ayetler ve hadisler üzerinden ifade ettiği, Allah'ın ve Rasulü'nün saf ve temiz davetini yaptığı kanaati oluşur.

Ailesi, arkadaşları ve sosyal çevresi arasında nasihatçi, nebevi ahlakıyla dikkatleri üzerine çeker. Hiçbir kimse tarafından yalancılık, ikiyüzlülük, ortama ve şahıslara göre görüşleri değişen birisi olarak anılamaz.

Müşrikler, peygamberliği öncesindeki hayatında bile Rasulullah'ı (sav) doğru sözlü ve güvenilir olarak tanırlar, üstün meziyetlere sahip birisi olarak kabul ederlerdi. Kendisine peygamberlik verildiğinde ise yalanladıkları şeyler Allah'ın ayetleri olmuş, şahsına yönelik attıkları iftiralara ise kendileri bile inanmamışlardır.

Rasulullah (sav) onların ilahlarının sahte, atalarının açık bir dalalet üzere olduklarını haykırmasına rağmen, yine de şahsına yönelik bir ithamda bulunamamışlar, Muhammed-ül Emin olarak isimlendirmeye devam etmişlerdir.

Kuranı Kerim'de onların peygamberin şahsını değil getirdiği ayetleri inkâr ettiklerini şöyle haber veriyor.

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ
وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

“Onların söylediklerinin hakikaten seni üzmemekte olduğunu biliyoruz. Aslında onlar seni yalanlamıyorlar, fakat o zalimler açıkça Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorlar.”⁴

Nasihatçi peygamberin yaptığı gibi Kuran ve sünnet temelli bir davet ortaya koyduğu zaman kendisinin anlattıklarına muhalefet edip atalarının yolunda körü körüne ilerleyen cahil kesim tarafından şahsiyeti ile ilgili olabilecek hiçbir itham altında kalmamalıdır.

Cahillikleri sebebiyle şirkin ve bidatlerin içerisinde boğulan inkârcılar, her ne kadar anlatılan konulara, içerisindeki ayet ve hadislerin ifade ettiği gerçeklere itiraz ederlerse etsinler; Mekkelilerin Rasulullah'ın şahsına bir zarar veremedikleri gibi nasihatçiye bir zarar veremeyecekler, davetinin önünde gözle görülür elle tutulur bir engel oluşturmamalıdır. Çevresinde ahlakının üstünlüğüyle tanınan bir nasihatçi kişiliği, karakteri ve şahsiyeti açısından insanların gözünden düşmediği; dürüstlüğüyle, yumuşak huyluluğuyla tanındığı sürece etrafından anlattığı doğrulara yönelik eleştiriler olsa bile bu eleştirilerden zarar görmeyecek aksine peygamberlerin yolunda olduğunu teyit ettirmiş olacaktır.

İslam'ın hâkim olduğu bir yaşantıdan yüzyıllardır uzaklaştırılmış bir toplum, doğal olarak Allah'ın (cc) dinine dair birçok meseleden de gafil durumdadır. Hayatın olağan akışı içerisinde Allah'ın (cc) emirlerine aykırı davranıyor, şiddetle sakındırdığı yasakları da normal görüp işliyorken bu kötü gidişe dur diyecek birisi konumundaki nasihatçi, bütün cesaretini kendinde, bütün dikkatleri de üzerinde toplayıp yüzyıllardır insanların gündeminden sünen altı edilmiş konuları birer birer gündeme getirme görevini üstlenir. Anlatılan konulara karşı çok farklı tepkiler alması durumunda bile Kuran ve sünnetten ehli sünnet vel cemaatin anlayışı üzere

⁴ (6/Enam 33)

kesin delillere dayandığı sürece, hiçbir kınayanın kınamasından korkmadan, münker ehline karşı vaziyeti idare etme düşüncesine de kapılmadan, hakkın gündem edilmesi adına başarılı bir görevi ifa eder.

Allah'ın (cc) dinine, Müslümanlara, ehli-sünnet vel cemaatin yoluna ihsan üzere tabi olanlara düşmanlık edenler, kıyamete kadar var olacaklar ve hak-batıl kavgası kıyamete kadar devam edecektir. Nasihatçi Allah'ı (cc) razı ettiği sürece gündem edip üzerinde durduğu konular sebebiyle çeşitli düşmanlar tarafından hedef gösterilmesine aldırmandan sırat-ı müstekim üzere yoluna devam eder.

Yezid bin Muaviye'nin halifeliği döneminde Yezid'in görevlilerinden biri Kufe'ye gelir. Dönemin âlimlerinden İmam Şabi ve Hasan Basri ile görüşürken kendisine Yezid tarafından bazı emirler verildiğini, emirlere itaat ederse Allah'a isyan etmiş olacağını bildiği halde Yezid'den korktuğu için itaat etmek zorunda kaldığını anlatır. Nasıl davranması gerektiği konusunda onların görüşlerini almak ister. İmam Şabi kendisiyle biraz konuştuktan sonra Hasan Basri'ninde görüşünü almak ister. Hasan Basri orada şu müthiş cevabı verir: "Allah'a itaat eder Yezid'e isyan edersen Allah seni Yezid'den korur. Fakat Yezid'e itaat ederde Allah'a isyan edersen Yezid seni Allah'ın azabından koruyamaz."

Bugün insanlara Allah'ın (cc) dinini anlatan nasihatçilerimiz Kuran ve sünnetin bildirdiği şeytanı, şirki ve küfrü, nifakı ve münafıkları, firavunu ve tabilerini, açıkça anlattıklarında, batıl ve ehline hizmet edenler rahatsız olacaklar, sürekli olarak nasihatçiyi amacından saptıracak gündemler icat etmeye çalışacaklardır.

Allah'ın rızasını amaçladıktan sonra başka hiçbir rızaya iltifat etmeyen nasihatçilere selam olsun.

DÜNYA HAYATI ALDATICIDIR

Salih Bağırhan

salihbagirhan@takvadergisi.org

Dünya'ya imtihan için gönderilen Âdemoğlunun iki hayatı vardır. Dünya hayatı ve ahiret hayatı... İkisi de hayattır, yaşam yeridir. Dünya hayatı ile ahiret hayatı birbirinden çok farklıdır. Çünkü birisi kalıcı diğeri ise geçicidir. Dünya hayatına Kur'an çerçevesinde bakmayanlar farklı amaçlara sürüklenir, neticesinde ise huzursuz, ne yaptığını bilmeyen bir hayatın içerisinde kala kalır. Ama Dünyaya bakış açılarını Kur'an'a göre düstur edinenler dünyaya niçin geldiklerini bilir, ona göre yaşar, hayat programını ona göre düzenler. Netice olarak maddi anlamda her ne kadar istenilen bir seviye de olmasa da huzurlu olur, dünya hayatını kendisine araç olarak ahiret hayatını ise amaç olarak görür.

Dünya hayatının içerisinde ki oyun, eğlence, süs, altın, gümüş, kadın insanoğluna çekici kılınmıştır. Ama bunlar ve benzerleri bir mümin için bağlayıcı değil; sadece birer metadır. Kullanır ve atar. Çekici kılınan bu eşyalar ahireti unutturmaz, gaflete düşürmez, meşru çerçeve dairesinde kullanır, kullanmakta zorundadır.

Bu hakikati Kur'an Kerim şu şekilde ifade etmektedir:

زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ
وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِصَّةِ وَالْخَيْلِ
الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

“Kadınlardan, oğullardan, kantar kantar altın ve gümüşten nişanlı atlardan, develerden ve ekinlerden gelen zevklere aşırı düşkünlük; insanlar için süslenip hoş göründü. Bunlar dünya hayatının geçimidir. Oysa gidilecek yerin güzel olanı Allah katındadır.”¹

Dünya hayatında ki var olan süslü ve çekici eşyaların şeriatın izin verdiği kurallar içerisinde kullanılmasında bir beis yoktur. Var olan sıkıntı bu eşyalara tamah edip ahireti unutturması, Allah ile bağlarının kopartılmasıdır. Dünya bir imtihan diyardır. Verilen ömür içerisinde kulun ahirette mutlu ya da şaki olması kendi tercihidir. Allah (cc) vahiyle birlikte düşünebilen akıl mekanizmasını da vermesi kulun mazeretini ortadan kaldırmıştır. Kur'an'a ve sünnete göre hayatını ikame edenler, İslam şeriatını kaim olabilmesi için mücadele edenler, dünya ve içerisindeki nimetleri Allah yolunda değerlendirir. Onlar için dünyanın süsü ve eğlencesi fitne olmaz. Dünyada da iyiliklerin istenmesi meşru bir davranıştır. Nitekim Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي
الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

“Onlardan bir kısmı da: Ey Rabbi-miz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru! derler.”²

Allah (cc) dünya hayatını birer imtihan yeri; ahiret hayatını da mükâfat olarak yaratmıştır.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ
عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

“O ki, hanginizin daha güzel davranacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır. O, mutlak galiptir, çok bağışlayıcıdır.”³

¹ (3/Al-i İmran 14)

² (2/Bakara 201)

³ (67/Mülk 2)

Dünya hayatının değersiz olduğuy-
la alakalı şu hadise kulak verelim:

Câbir (ra) şöyle buyurur: Rasulullah (sav) bir gün pazar yerine uğradı. Etrafında ashâbı da vardı. Rasulullah (sav), küçük kulaklı bir oğlak ölüsüne rastladı. Onun kulağından tutarak: "Hanginiz bunu bir dirheme satın almak ister?" buyurdu.

Ashâb: "Daha az para ile de olsa biz almayız, onu ne yapalım ki", dediler! Sonra efendimiz: "Size bedava verilse ister misiniz?" diye sordu. Onlar: "Allah'a yemin ederiz ki, o diri bile olsa, kulaksız olduğu için kusurludur. Ölüsünü ne yapalım?" diye cevap verdiler. Bunun üzerine Rasulullah (sav): "Allah'a yemin ederim ki, Allah'a göre dünya, önünüzdeki şu ölü oğlaktan daha değersizdir" buyurdu.⁴

Yukarıda bahsedilen hadiste Allah Rasulu (sav) dünya hayatının değersiz olmasını ölü oğlaktan daha kötüsü ile mukayese ederek önce sahabesine sonra da kıyamete kadar yaşayacak ümmetine dünya hayatının bir müminde olması gereken değerinin ne konumda olacağını haber vermiştir. Nitekim de sahabe ve onları ihsanla takip edenler hayatlarında ve mücadelelerinde dünyanın fitnesine, eğlencesine kapılmamışlar, olması gerektiği kadarı ile yaşamlarını sürdürmüşlerdi.

Dünya hayatının değersiz olduğuna dair sahabilardan Umeyr bin el-Hammam'ın Bedir savaşında ki ifadesi ve onun ifadesini doğrulayacak ameli örnek olarak verilmesi kâfidir. Allah Rasulü'nün (sav):

"Allah yolunda şehit olan kimse için cennet vacip olmuştur" sözünü işittiğinde Umeyr ayağa kalktı ve "Ey Allah'ın Rasulu! Genişliği göklerle yer kadar olan cennet ha!?" dedi. Rasulullah (sav): "Evet" dedi. Umeyr: "Çok iyi, çok iyi" dedi. Rasulullah (sav): "Seni çok iyi demene iten nedir?" buyurdu. Umeyr: "Vallahi ey Allah'ın Rasulu, cennet ehlinden olmayı ümit etmekten başka bir şey değildir" dedi. Rasulullah (sav): "Sen cennet ehlin-densin" buyurdu. Bunun üzerine Umeyr, torbasından birkaç hurma çıkardı, yemeye başladı. Sonra: "Ben bu hurmaları yiyinceye kadar yaşarsam, gerçekten bu uzun bir hayat olur" dedi, elindeki hurmaları attı ve öldürülünceye kadar savaştı.⁵

Evet, gerçekten de bu sahabe efendimiz cenneti kazanmak ve Allah'ın razı olduğu kullarından olması için torbasında ki hurmaların bitmesini bile beklememiş, cenneti, değersiz dünyanın önüne alarak dünyada da ahirette de kazananlardan olmuştur. Ve şu ayeti kerimede bahsedilen dünya hayatının süsüne, eğlencesine, malına aldanmamıştır.

إِغْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ
بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ
أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرِيهِ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ
حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

"Bilin ki dünya hayatı ancak bir oyun, eğlence, bir süs, aranızda bir övünme ve daha çok mal ve evlât sahibi olma isteğinden ibarettir. Tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdiği ziraatçıların hoşuna gider. Sonra kurur da sen onun

⁴ (Müslim, Zühd 2)

⁵ (Müslim, 13/45)

sapsarı olduğunu görürsün; sonra da çer çöp olur. Ahirette ise çetin bir azap vardır. Yine orada Allah'ın mağfireti ve rızası vardır. Dünya hayatı aldatıcı bir geçimlikten başka bir şey değildir.”⁶

Allah (cc) yukarıda ki ayette, dünya hayatını oyun, eğlence, süs, övünme, mal ve evlat sahibi olma olarak tasvir etmektedir. Sayılan maddelerin hepsi geçicidir, bununla birlikte ise aldatıcıdır özellikle yaşamış olduğumuz 21. yüzyılda. Geçici olan hayatın içerisinde olan maddelerin aldatıcı olması, ebedi olan cennet nimetlerinin çekici olmaması gerçektende bir hüsrandır. Asıl aldatması, teşvik etmesi gereken hayat varsa ahiret hayatı olması gerekmektedir. Çünkü nimetlerde, azaplarda baki olacaktır. Rasulullah (sav) ve ahsabı ile komşu olmayı arzulayanlar, Allah'ın cemalini görmek isteyenler dünya hayatını bu nimetlere erişebilmesi için birer köprü olarak görürler. Çünkü cennetteki nimetlere talip olmak dünya hayatında ki yaşama göre şekil kazanır.

Evet, yaşamaya çalıştığımız dünya hayatında oyun, mal ve evlat sahibi nimetler insanın tüm hayatının alanında kalıcı değildir. Hayatın bir alanında varken, bazen de yok olur. Fakirken zengin, zenginken fakir, evlat varken yok olması, yokken var olması gibidir dünya hayatı. Kalıcılığı olmayan hayata iki elle bağlı kalmak, Allah'ı unutturmasına hayat sürmek, Allah'ın yarattığı kullara kul olmak akıl tutulmasından başka bir şey değildir. Çünkü dünya hayatında ki yaşam tarzına göre mükâfat yâda ceza söz konusu olacaktır.

Hadid suresinde ki ayette Allah (cc) dünya hayatının geçici durumunu bir misalle şu şekilde örnek vermektedir:

كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا

“Tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdiği ziraatçıların hoşuna gider. Sonra kurur da sen onun sapsarı olduğunu görürsün; sonra da çer çöp olur.”

İşte dünya hayatını durumu böyledir. Yağmurun yağması ile bitkiler yeşerir, elde edilen mahsullerden dolayı çiftçilerin hoşuna gider. Ama kalıcılığı yoktur. Belirli bir zamanda sonra çiftçilerin ve diğer insanların bitkilerin, otların, meyve ağaçların sararmasını; sonrada çerçöp olduğunu görürler. Daha önce göze hoş gelen, insanları faydaladığı bu nimetler yok olup gider, geriye eser dahi kalmaz. Dünyada ve içerisinde ki akla gelmeyecek nimetlerin hali böyledir. Geçicidir; bakılığı yoktur. Böyle bir hayat uğruna ahireti kaybetmek ne kadar da akıllı bir iştir? Ebedi olanı geçiciye tehir etmek ne kadar sağlıklı bir haldir?

Rasulullah (sav) bir kutsi hadisinde “Allah Teâlâ, 'Ben sâlih kullarım için hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir insanın hatır ve hayal edemediği nimetler hazırladım' buyurdu.”⁷

Ebu Hureyre (ra), isterseniz şu ayeti okuyunuz dedi:

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءِ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

“Mü'minlerin yaptıkları ibadet ve iyiliklere karşılık olarak onlara ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez.”⁸

⁶ (57/Hadid, 20)

⁷ (Buhârî, Be'ü'd'l-halk 8)

⁸ (32/Secde 17)

Böyle bir nimetlere kavuşmayı arzulayanlar dünyanın süsüne, eğlencesine, malına göz dikmezler. Kendilerine fitne olmayacak kadarı ile yetinirler.

وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ

“Ahirette ise çetin bir azap vardır. Yine orada Allah'ın mağfireti ve rızası vardır. Dünya hayatı aldatıcı bir geçimlikten başka bir şey değildir.”

Dünya hayatında Allah (cc) insanoğluna takdir etmiş olduğu hayat bittiğinde kul iki durumla karşı karşıya kalacaktır. Başka üçüncü bir durum söz konusu olmamakla birlikte, pişmanlıkta fayda vermeyecektir. Artık ahiret hayatı, dünya hayatında işlenen ameller cinsine göre değer kazanacaktır. Verilen zaman bitmiş ve tekrar geri dönme söz konusu olmayacaktır. Artık mükâfatların ya da cezaların hüküm verileceği vakittir ahiret hayatı. Ya ödül, ya da azap! Dünya hayatının malı ve çekiciliği Allah'ı unutturmuş ise yazıklar olsun o kula! Ne bedbaht bir kul!

Hadid Suresi 20. Ayetten Hikmet Damlaları

1) Allah (cc) bu ve benzeri ayette dünya hayatının vasfını ve değerini kullarına haber vermesi büyük bir nimettir. Kul, bu ayetler çerçevesinde dünyaya bakış açısının hangi minvalde olacağını bilir, ona göre hareket eder.

2) Allah (cc) “Bilin ki dünya hayatı ancak bir oyun, eğlence, bir süs, aranızda bir övünme ve daha çok mal ve evlât sahibi olma isteğinden ibarettir.” ayeti ile dünyanın değersiz olduğu, kullarına ahiret hayatına göre yaşam sergilemelerini istemektedir.

3) Allah (cc) “Tıpkı bir yağmur gibidir ki, bitirdiği ziraatçıların hoşuna gider. Sonra kurur da sen onun sapsarı olduğunu görürsün; sonra da çer çöp olur.” ayetinde dünya hayatını bu örnekle örneklendirmesi kulların daha iyi anlaması içindir. Başka ayetlerde de bu örneğin benzeri verilmektedir. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ
السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا
تَذُرُّهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا

“Onlara şunu da misal göster: Dünya hayatı, gökten indirdiğimiz bir su gibidir ki, bu su sayesinde yeryüzünün bitkisi (önce gelişip) birbirine karışmış; arkasından rüzgârın savurduğu çerçöp haline gelmiştir. Allah, her şey üzerinde iktidar sahibidir.”⁹

⁹ (18/Kehf 45)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ

HÂLBUKİ

DÜNYA HAYATI,
AHİRETİN YANINDA
ÇOK AZ BİR
YARARLANMADAN
İBARETTİR.

RA'D 26

HELAK

Erhan Yıldız

erhanyildiz@takvadergisi.org

AiŖe (ra) dedi ki; Rasulullah (sav) Ŗöyle buyurdu: “Bu ümmetin ahirinde hasf, mesh ve kazf meydana gelecektir.” Ben “İçimizde salih kimseler varken bizler helâk mı edileceğiz?” dedim. Allah Rasulü (sav) “Evet, hubs ortaya çıktığı zaman.” dedi.

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " يَكُونُ فِي آخِرِ هَذِهِ الْأُمَّةِ خَسْفٌ وَمَسْخٌ وَقَذْفٌ ". قَالَتْ : قُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَنَهْلِكُ وَفِينَا الصَّالِحُونَ ؟ قَالَ : " نَعَمْ، إِذَا ظَهَرَ الْخَبْثُ ".
حكم الحديث: صحيح

Aişe (ra) dedi ki; Rasulullah (sav) şöyle buyurdu: "Bu ümmetin ahirinde hasf, mesh ve kazf meydana gelecektir." Ben "İçimizde salih kimseler varken bizler helâk mı edileceğiz?" dedim. Allah Rasulü (sav) "Evet, hubs ortaya çıktığı zaman." dedi.¹

Son yıllarda Dünyanın çeşitli bölgelerinde farklı farklı afetler, musibetler ortaya çıkmakta olduğunu hepimiz görüyoruz. Özellikle Türkiye'de son günlerde ortaya çıkan afetler insanları şaşırtır oldu. Türkiye'nin hemen hemen yarısında yangınlar ormanları, köyleri yakıp yok ederken bir kısmında da seller evleri yıkıp insanları alıp götürüyor, birçok kişi ölüyor, birçoğu da bulunamıyor bile. Tabi bu afetler ve musibetlerin ortaya çıktığı yer sadece Türkiye değil.

Yangınlar, seller, depremler, fırtınalar vs. bütün afetler insanı etkiliyor. Mesela, yangınlarda ormanların ve canlıların yok olması, vicdan taşıyan her insanı üzer. Özellikle Müslümanları. Çünkü Müslümanlar merhametlidir ve çevresindeki yaşanan hadiselerle karşı duyarlıdır. İnsanların ekseriyeti, ateşte yanan çocuklara, mazlumlara üzülmeler, önemsemeler de bizler ormanın yanmasına bile üzülmür aynı zamanda bunların Allah'tan (cc) geldiğini bilir ve basiretle anlamaya çalışırız.

Evet, toplumların başına böyle afetler, musibetler gelebilir. Önemli olan bunlara basiretle bakabilmek ve anlayabilmektir. İşte bende son dönemlerdeki bu hadiselerle baktığımda bu konu hakkında yazmam gerektiğini anladım. Çünkü toplumun dilinde, yaşanan olayların sebepleri hakkında çeşitli senaryolar kuruluyor ve bunlarla insanların bu olaylara ibretle bakıp, dersler çıkararak hayatlarına çeki düzen vermelerine engel olunuyor. "İklim krizi", "küresel ısınma", "süper güçlerin insanlık üzerinde bir oyunu." Vb. sözlerle bu musibetlerin Allah'ın (cc) toplumlara bir azabı ve uyarısı olduğu gölgelenmektedir. Oysaki sebepleri ne olursa olsun, ister "doğa" ister "büyük güçler", yaşanan hadiselerin tamamının Allah'ın (cc) müsaade etmesiyle gerçekleştiğini, onların eliyle de olsa insanlığa bir uyarı olduğunu unutmamak gerekir.

Bu bahsettiğimiz meseleye ne yazık ki Müslümanlarda istemeyerek de olsa dâhil oluyor. Fakat Müslümanların her meseleye olduğu gibi bu musibetlere de basiretle bakması gerekmektedir. Burada basiretin tanımını yapmak zannediyorum yerinde olacaktır. Çünkü Rabbimiz, biz Müslümanların olaylara basiretle bakmasını ister.

¹ (Tirmizi)

"Görme, idrak etme, bir şeyin iç yüzüne vâkıf olma, sezgi" gibi anlamlara gelen basiret kelimesi, Kur'an-ı Kerim'de genel olarak "görme" anlamı yanında özellikle "hakikati keşfetme, doğru yolu tanıma, gerçeği yanlıştan ayırma yeteneği" manalarında kullanılmış ve bu bakımdan manevi körlük veya dalâletin zıddı olarak gösterilmiştir (bk. el-En'âm 6/50, 104; Hûd 11/24; el-İsrâ 17/72; en-Neml 27/81). Aslında basiret, ilâhî sıfatlardan biri olan basarın kullardaki tecellisidir. Bu tecelliden nasibi olmayanların gözlerinde perde vardır (El-Bakara 2/7) ve bu sebeple gerçekleri göremezler (Yâsîn 36/9). İnsanların gerçekleri görmelerine ışık tuttuğu için Kur'an ayetlerine de besâir (basiretler) denilmiştir (bk. el-A'râf 7/203; el-Kasas 28/43). Kur'an küfür, nifak, hırs, kin gibi olumsuz inanç ve duygular yüzünden kalp gözü körleşmiş ve basîreti bağlanmış kimseler hakkında "körler" (El-Bakara 2/18), "kalpleri olup da bununla idrak edemeyenler" (bk. El-Araf 7/179), "bakar körler" (bk. El-A'râf 7/197) gibi tabirler kullanır, inananları basîretli, inkârcıları kör sayar.²

İşte Müslüman kalbi açık, zihni açık, gözü açık olmalı, olaylara basiretle bakabilmelidir. Arka planını görmeli, Allah'ın (cc) dini ve rızası doğrultusunda yorumlamalıdır.

Hadisimize geçecek olursak: Allah Rasulu (sav) bu ümmetin ahirinde bazı musibetlerin onları bulacağını söylüyor. Hadiste geçen bu musibetler; hasf (yere batmak), mesh (şekil değişikliğine uğrama) ve kazf (atılıp savrulma) tır. Rasulullah (sav) burada üç musibetten bahsetse de insanların başına gelecek musibetler bunlarla sınırlı değildir. Bu musibetler bazen bireylerin, bazen küçük grupların, bazen de büyük toplumların başına gelebilir.

Bu yazımdaki amacım ve asıl dikkat çekmek istediğim nokta ise hangi musibetlerin başa geleceğinden ziyade hadisin geri kalan kısmıdır.

Allah Rasulü (sav) bunları söylediğinde Aişe annemiz bu musibetlerin helak edici olduğunu bilmiş ve "İçimizde salih kimseler varken bizler helâk mı edileceğiz?" diye sormuştur. Bu cümleden çıkaracağımız en önemli derslerden biri Allah Rasulü'nün bu dehşetli sözü, her sahabe gibi Aişe annemizi de tedirgin etmiş bu tehdidi kendi üzerine alınmış ve belki de istemsizce bu soruyu sormuştur. Peki, onlardan asırlar sonra yaşamamıza rağmen ümmetin ahirinde oluşacak olan olayların anlatıldığı bu hadisler acaba bizlerde nasıl etkiler bırakıyor. Bizlerde sahabenin bu tavrını örnek alıp Allah'ın ayetleri ve Rasulün sünneti ile karşılaştığımızda dikkat kesilmeli, kendi üstümüze alınıp amel etmeliyiz.

Abdullah ibn Mes'ud (ra) der ki: "Yüce Allah'ın 'Ey iman edenler' çağrısını duyduğun zaman can kulağıyla dinle. Çünkü bu çağrıdan sonra O, ya hayırlı bir işi sana emrediyordur, ya da seni kötü bir şeyden sakındırıyordur."³

"İçimizde salih kimseler varken bizler helâk mı edileceğiz?"

Helak, Arapçada belâ ve musibetlerle karşılaşmak, kendi eliyle kendini tehlikeye atmak, varken yok olmak, işe yaramaz hale gelmek, kırmak, düşmek anlamlarına gelir.

Kur'an'da ve hadislerde, Allah ve Rasulü bizlere, helak olan kişi ve kavimleri bunun yanında bireylerin ve toplumların helakına sebep olan amelleri defaatle zikretmişlerdir.

² (İslam ansiklopedisi, Basiret)

³ (Suyutî, el-İtkan, II, 43; İbn Kesir, Hadislerle Kur'an-ı Kerim Tefsiri)

Helakın en büyük sebebi Allah'a şirk koşturmak, peygamberlerini yalanlamak, ayetlerini inkâr etmektir. Sonrasında ise eşcinsellik, ölçü ve tartıda hile, faiz, sihir, yetim malı yemek, emri bil maruf ve nehyi anil münkeri terk etmek, haksız yere bir Müslümanı öldürmek, namuslu bir kadına zina iftirasında bulunmak gibi ameller gelir. Birkaçına örnek vermek gerekirse:

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ
وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ
إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرَّسُلَ فَحَقَّ عِقَابُ

"Onlardan önce de Nûh kavmi, Âd kavmi, kazıklar sahibi Firavun, Semûd kavmi, Lût kavmi ve Eyke halkı da Peygamberleri yalanlamışlardı. İşte onlar da (böyle) gruplardı. (O grupların) her biri peygamberleri yalanladı da onları cezalandırmam hak oldu."⁴

وَالَّذِينَ مَدَّيْنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

"Medyen halkına da kardeşleri Şu'ayb'i peygamber olarak gönderdik. Dedi ki: "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin için O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Rabbinizden size açık bir delil gelmiştir. Artık ölçüyü ve tartıyı tam yapın. İnsanların mallarını eksiltmeyin. Düzene sokulduktan sonra yeryüzünde bozgunculuk etmeyin. İnananlar iseniz bunlar sizin için hayırlıdır."⁵

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ
بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ
إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ
أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ

"Lût'u da Peygamber olarak gönderdik. Hani o kavmine şöyle demişti: "Sizden önce âlemlerden hiçbir kimse'nin yapmadığı çirkin işi mi yapıyorsunuz? Hakikaten siz kadınları bırakıp, şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz. Hayır, siz haddi aşan bir toplumsunuz."⁶

اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ
قَالَ: الشِّرْكُ بِاللَّهِ وَالسَّحَرُ وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ
اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَكْلُ الرِّبَا وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ وَالتَّوَلَّى
يَوْمَ الرَّحْفِ وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ

"Yedi helak ediciden kaçın!" Sahabiler: "Ey Allah'ın Rasulü! Bunlar nelerdir?" diye sordular. Peygamber sav : "Allah'a ortak koşturmak, sihir (büyü) yapmak, Allah'ın haram kıldığı bir nefsi haksız yere öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, savaş meydanından kaçmak, evli, namuslu ve hiç bir şeyden haberi olmayan kadınlara zina isnad etmektir," buyurdu.⁷

Allah Rasulü (sav) hadisinin son kısmında helak olan toplumların içerisinde, salihlerin olmasına rağmen, insanların helak olmasının, fenalıkların, kötülüklerin, yani helak edici amellerin artmasıyla olduğunu söylemiştir. Biraz önce bahsettiğimiz azap sebeplerinin tamamı ise içinde yaşamış olduğumuz bu çağda ortaya çıkmış haldedir. İnsanların çoğu Allah'a şirk koşar, Allah'ı inkâr

⁴ (38/Sad 12,13,14)
⁵ (7/Araf 85)

⁶ (7/Araf 80, 81)
⁷ (Muttefekun aleyh)

eder hale gelmiş, faiz normalleşmiş, zulüm artmış, Müslümanların canlarına kıyılmış, sadece ölçü ve tartıda değil ticaretin her alanında hile artmış, eşcinsellik yasal bir hak olmuştur. Ve daha niceleri...

İşte son zamanlarda ortaya çıkan bu musibet ve azapların sebepleri günümüzdeki insanlığın durumudur. Çünkü Allah (cc) kullarına zulmetmez ancak kullar kendilerine zulmederler ve elleriyle yaptıklarının sonucu olarak bu azabı dünyada tadarlar.

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ
وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ

"Başınıza her ne musibet gelirse, kendi yaptıklarınız yüzündendir. O, yine de çoğunu affeder."⁸

Allah'ın (cc) insanlığa dünyadayken azabı, gene Rabbimizin rahmetindendir. Çünkü bu musibetler Allah'ın bir uyarısıdır. İnsanların görüp tevbe etmeleri, hayatlarına çeki düzen verip yalnızca Allah'a kulluk etmeleri, kendisine dönmeleri için yaptığı bir uyarıdır.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ
لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

"İnsanların kendi işledikleri (kötülükler) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır. Dönmeleri için Allah, yaptıklarının bazı (kötü) sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır."⁹

Bunun bir diğer örneği de Kalem suresinde anlatılan bahçe sahiplerinin kıssasıdır. Onlar yoksullara yedirmemek istemiş ve inşallah dememişlerdir. Bunun sonucunda Allah (cc) onların bahçelerini helak etmiştir. Bahçe sahipleri bu musibetten sonra pişman olmuşlar ve Allah'ın onlara olan bu uyarısını anlayarak rablelerine dönmüşlerdir. Rabbimiz Teâlâ onları uyarmak için gönderdiği bu musibeti azab olarak adlandırmıştır. Büyük olan azab ise ahretteki azaptır.

كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

"İşte böyledir azap! Ahiret azabı ise elbette daha büyüktür; ah bir bilselerdi!"¹⁰

Tüm bu anlattıklarımızdan sonra dünya ve ahiret azabından korunmak ve helak olanlarla benzer akıbete uğramamak için yapmamız gerekenler nelerdir?

- Tevhid
- İstiğfar

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

"Oysa sen onların içinde iken, Allah onlara azap edecek değildi. Bağışlanma dilerlerken de Allah onlara azap edecek değildir."¹¹

- Azaptan Emin Olmamak

Aişe'nin (ra) anlattığına göre Efendimiz (sav), rüzgar estiğinde ve gökyüzünde siyah bir bulut gördüğü zaman korkusundan yüzünün rengi değişir, bazen o buluta karşı durur bakar, bazen geri döner, eve girer çıkardı. Yağmur yağdığında ise rahatlardı. Bunlar bir endişe alâmeti idi. Aişe (ra) bunun sebebini

⁸ (42/Sura 30)

⁹ (30/Rum 41)

¹⁰ (68/ Kalem 33)

¹¹ (8/Enfal 33)

öğrenmek isteyince Efendimiz (sav): "Ne bileyim, belki bu kara bulut Âd kavmine geldiği gibi bir azâb olur. Onlar gördükleri siyah bulutu yağmur yağdıracak bir bulut zannetmişlerdi; ama o elîm bir azâb getirdi."¹²

• Dua

Rasulullah (sav) şiddetli bir rüzgâr gördüğünde bu duayı yapardı:

"Allah'ım! Sen'den bu rüzgârın, bu rüzgârın içinde bulunan şeylerin ve Sen'in gönderdiğin şeylerin hayırlı olmasını istiyorum. Bu rüzgârın, içinde bulunan şeylerin ve Sen'in gönderdiğin şeylerin şerrinden de Sana sığınırım."¹³

• Helak Edici Günahlardan Kaçınmak ve İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırmak.

Rasulullah (sav) şöyle buyurur:

"Nefsim elinde olan (Allah)'a yemin ederim ki; ya iyiliği emreder, kötülüğü yasaklarsınız, ya da Allah size katından bir azab gönderir de sonra O'na dua edersiniz, duanıza icabet edilmez!"¹⁴

Velhamdulillahi Rabbil Alemin...

¹² (Muttefekun aleyh)

¹³ (Müslim)

¹⁴ (Tirmizî)

AKİDENİN KAYNAĞI: KUR'AN

Ali Mücahit Orakçı

alimucahitorakci@takvadergisi.org

Kitabımız Kur'an'ı kerimin mucizevi yönlerini aktarmaya devam etmeden önce mucize ne zaman gerçekleşir veya bir şeye mucize denmesi için hangi şartlar gerekir bu konuyu ele alalım. Bir şeye mucize yani aciz bırakan denmesi için şu üç hususun bir arada olması gerekir:

- Meydan okuma; yani karşı taraftan muhalefet olmasını ve aynısını getirmesini istenmesi.
- Karşı tarafın Meydan okumaya karşı duracak bir sebebinin olması.
- Bu meydan okumaya engel hiçbir şeyin olmaması

Birinci Olarak:

Kur'an ilk indiği andan itibaren Mekkeli müşriklerle meydan okumakta ve kendisi gibi bir kitabı getirmelerini, bunu yapamazlar ise bari bir sûre getirmelerini bunu da yapamazlar ise (ki yapamadılar) bir ayet getirmelerini istemiştir:

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا
بِسُورَةٍ مِّنْ مِّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ

*"Eğer kulumuza (Muhammed'e) indirdiğimiz (Kur'an) hakkında şüphede iseniz, haydin onun benzeri bir sûre getirin ve eğer doğru söyleyenler iseniz, Allah'tan başka şahitlerinizi çağırın (ve bunu ispat edin)."*¹

İkinci Olarak:

Kur'an'ın meydan okuması basit bir şey hususunda değildi. Bilakis Kur'an (müşrikler nazarında) yeni bir din getirmiş

ve Mekkeli müşriklerin dinini iptal etmiş, ilahlarını kötölemiş ve alçaltmış, tabiri caiz ise Mekkeli müşrikleri gülünç duruma düşürmüştü. Ayrıca Kur'an müşrikleri beni Haşim'den olan Muhammed'in (sav) rasul olduğuna itikat etmeye çağırıyordu. Ve adeta şöyle diyordu: "Muhammed'in (sav) doğrulardan olduğunun delili bu kitaptır. Şayet Onu doğrulamıyorsanız bu kitap gibi bir kitabı ya da bir süreyi getirme hususunda size meydan okuyorum."

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَن
اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

*"Yoksa onu (Muhammed kendisi) uydurdu mu diyorlar? De ki: "Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi siz de onun benzeri bir sûre getirin ve Allah'tan başka, çağırabileceğiniz kim varsa onları da yardıma çağırın.""*²

Üçüncü Olarak:

Kur'an Arapça lisan ile vahyedilmiştir. Meydan okuduğu topluluk ise Arapça dilinde mahir kimselerdi, bu dilin belâgatını ve fesahatini çok iyi bilmekteydiler. Bu dil ile övünmekte ve en üst düzeyde şiirler ve kasideler ortaya koymakta idiler. Allah (cc) birçok sûrenin kendisi ile başladığı huruful mukatta ile müşriklerle meydan okuyordu; "Bu harfler Arapça harflerdir sizde Arap'sınız ve bu dili en iyi bilenlersiniz, yapabiliyorsanız getirin bir mislini."

Kur'an Çin toplumuna bu meydanı okusa idi buna mucize denemezdi, çünkü Çinli birinin Arapça bir kitap olan Kur'an'ın bir mislini getirmesi zaten imkânsız olan bir şeydir. Kur'an bu meydan okumayı, Arapça belagatte diğer toplumlara meydan okuyan bir topluma karşı yapmıştır.

¹ (2/Bakara 23)

² (10/Yunus 38)

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ
وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

"Yoksa "O'nu uydurdu" mu diyorlar? De ki: "öyleyse siz de onun benzeri on uydurulmuş sûre getirin; eğer doğru iseniz Allah'tan başka çağırabildiklerinizi de (yardıma) çağırın (da bunu yapın)!"³

Kur'an'ın Mucizeleri:

Kur'an gaybdan haberler verir ve kıssalar aktarır:

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ
إِذْ يُلقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ
إِذْ يَخْتَصِمُونَ

"(Ey Muhammed!) Bunlar sana vahyettiğimiz gayb haberlerindendir. Meryem'i kim himayesine alıp koruyacak diye kalemlerini (kur'a için) atarlarken sen yanlarında değildin. (Bu konuda) tartışırken de yanlarında değildin."⁴

ذَٰلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ
إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ

"İşte bu (kıssa), gayb haberlerindendir. Onu sana biz vahiy yolu ile bildiriyoruz. Yoksa onlar tuzak kurarak işlerine karar verdikleri zaman sen onların yanında değildin."⁵

Mekkeli müşrikler, Yahudiler ile İslam aleyhine sürekli istişarelerde bulunup yardımlaşmakta idi. Müşrikler Yahudilerden Muhammed'i (sav) zor duruma düşürecek ve Allah'tan (cc) vahiy almasının bir yalandan ibaret olduğunu

ispat edecek bir yol istediler. Yahudiler de müşriklere Allah'ın Rasulü'ne (sav) sorulmak üzere birtakım gaybi meseleleri bildirdiler. Bu kıssalardan Mekkeli müşriklerin hiçbir bilgisi yoktu bundan da kaynaklı olarak Rasulullah'ın bu kıssaları asla bilemeyeceğinden adeta emindiler. Allah'ın Rasulü'ne (sav) kehf ashabını sordular. Akıllarınca Nebi kehf ashabı ile ilgili bilgileri haber veremeyecek ve böylelikle rasul olduğu yalanlanmış olacaktı. Ancak Allah (cc) Nebisi-ne vahiy yolu ile yani Kur'an ayetleri ile kehf ashabının kıssasını içinde büyük dersler ve nasihatler barındıracak şekilde aktarmıştır.

Kur'an'ın haber verdiği gaybi meseleleri üç kısma ayırabiliriz.

- Önceden haber verilip de Allah'ın Rasulü hayatta iken gerçekleşmiş gaybi meseleler.

Bu olaylardan bazıları:

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ

"O topluluk yakında (Bedir'de) bozguna uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır."⁶

Kamer sûresinde verilen bu haber yıllar sonra meydana gelmiştir. Ömer (ra) bu ayetin tevili hususunu çok düşünmüş ancak Furkan savaşında bu ayetin tevilini en iyi şekilde anlayabilmiştir. Bu ayetinde belirttiği gibi Bedir gazvesinde müşrikler arkalarını dönüp kaçıp gitmişlerdir.

Birinci kısma başka bir örnek ise Rum sûresinde geçen şu ayeti kerimelerdir:

³ (11/Hud 13)

⁴ (3/A-li İmran 44)

⁵ (12/Yusuf 102)

⁶ (54/Kamer 45)

غَلَبَتِ الرُّومُ
فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ

*"Rumlar, yakın bir yerde yenilgiye uğratıldılar. Onlar yenilgilerinden sonra birkaç yıl içinde galip geleceklerdir. Önce de sonra da emir Allah'ındır. O gün Allah'ın (Rumlara) zafer vermesiyle mü'minler sevinecektir. Allah, dilediğine yardım eder. O, mutlak güç sahibidir, çok merhametlidir."*⁷

Rumlar ateşperest bir kavim olan farslara karşı olan ilk savaşlarını kaybetmişlerdi ancak bu ayetinde de önceden haber verdiği gibi ikinci yapacakları savaşta galibiyet elde edeceklerdi.

İşte bu örneklerden de anlıyoruz ki Kur'an Nebi'ye (sav) bir takım gaybi haberler vermiş ve bu haber verdiği hususlarda daha Nebi hayatta iken gerçekleşmiştir.

• Kur'an'da zikri geçen ancak meydana gelmesi Nebi'nin (sav) vefatından sonra olan gaybi haberler.

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدْعُونَ إِلَى قَوْمِ أُولَى
بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِنْ تُطِيعُوا
يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ
قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

*"Bedevîlerin (savaştan) geri bırakılanlarına de ki: "Siz, güçlü kuvvetli bir kavme karşı teslim oluncaya kadar savaşmaya çağrılacaksınız. Eğer itaat ederseniz, Allah size güzel bir mükâfat verir. Ama önceden döndüğünüz gibi yine dönerseniz, Allah sizi elem dolu bir azaba uğrattır."*⁸

Bu ayet Hudeybiye savaşında Allah'ın Rasulu (sav) savaş çağrısı yaptığında bedeviler bazı özürler öne sürüp savaştan geri kaldıklarında nazil olmuştu. Ancak bedevilerin güç sahibi bir topluma karşı savaşa çağrılmaları Rasulullah'ın (sav) vefatından sonra, raşid halifeler döneminde olmuştur. Buradaki güç sahibi topluluğun hangi topluluk olduğu hususunda ihtilaf edilmiş olması ile birlikte genel kanı Rumlar ve Farslardır.⁹

• Kur'an zikri geçen ancak ne Nebi hayatta iken nede vefatından sonra henüz meydana gelmemiş olan haberler.

Bu üçüncü kısma kıyamet alametlerini örnek olarak gösterebiliriz.

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ
تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ

*"(Kıyametin kopacağına dair) o söz başlarına gelince, onlar için yerden kendilerine bir dâbbe (canlı bir yaratık) çıkarırız. O, onlara insanların âyetlerimize kesin olarak inanmadıklarını söyler."*¹⁰

• Her yönü ile kâmil olan ilahi kanunları barındırması.

Kur'an, geçmişte ve günümüzde insanın kendi oluşturduğu sistemlerin ortaya koyamaya asla güç yetiremeyeceği kanunları ve asılları ortaya koymuştur. Kur'an:

- Akidenin asılları ile alakalı kanunlar
- İbadet ahkâmına dair kanunlar
- Ahlaka ve fazilete dair kanunlar
- Ekonomi ile alakalı kanunlar
- Siyasete dair kanunlar
- Bireye dair kanunlar
- Aile ve toplum ile alakalı kanunlar

⁷ (30/Rum 2-3)

⁸ (48/Fetih 16)

⁹ (Bazı)

¹⁰ (27/Neml 82)

Kur'an insan hayatının her alanı ile alakalı ve yaşamını kolaylaştıracak kanunları kendisinde barındırmaktadır. Kur'an bu açıdan bir anayasadır.

Sözde medeni Dünya toplumlarının arzuladığı üstün değerler - düzen, hukuk, adalet, edep, saygı, sevgi, iyilik vb- ancak bir türlü ulaşamadığı hatta her geçen gün daha da bu değerlerden uzaklaştığını görmekte olduğumuz değerlerin kendisinden kaynaklandığı bir kaynaktır Kur'an. Bunun en başlıca sebebi bu üstün değerlere ulaşmak için çok yanlış metotların denenmesidir. Yaratıcının kanunlarına dayanmayan eğitim sisteminden başlayıp yine hayatın her alanını ilgilendiren sorunların çözümünde yaratıcının kanunlarına dayanmamak bu sorunun en başlı sebebidir. Oysaki Allah (cc) İnsanlığa yol gösterici bir anayasa olan Kur'an'ı indirmiştir. Bu kitap, insanın nasıl inanması gerektiğini, nasıl yaşaması gerektiğini, topluma karşı sorumluluklarını, devletine karşı sorumluluklarını, ailesine karşı sorumluluklarını kısacası doğumundan ölümüne kadar hayatını en güzel değerler üzerine idame ettirmesini sağlayacak kanunları kendisinde barındırmaktadır.

Kur'an'ın istemiş olduğu sistem ilahi bir sistemdir. Yani kâinatı yaratan ve kullarının her türlü ihtiyacını ve eksikliğini bilen Allah'ın iradesinin tecelli etmesidir.

- Kur'an güncel bilimin ortaya koyduğu deneyimlere muarız değildir.

Kur'an ne bir tabiat ne matematik nede fizik kitabıdır. Buna rağmen daha henüz bu ilimlerin yeni yeni keşfettiği olguları Kur'an'ın asırlar önce beyan

etmiş olduğunu görmekteyiz. Aynı zamanda Rasul bu fenni ilimler hususunda hiçbir ders almamıştı hem nasıl alabilirdi ki, Rasul (sav) ümmi idi yani okuma ve yazma bilmiyordu, ayrıca bunun ile alakalı bir okul ve eğitim de yoktu. Kur'an, tabiat ve kâinat ile ilgili ayetleri biz kullara sunmasının sebebini şu şekilde beyan ediyor:

سُنُّهُمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى
يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

"O (Kur'ân'ın) hak olduğu kesin bir şekilde kendilerine belli olsun diye, ayetlerimizi hem ufukta hem de kendi nefislerinde onlara göstereceğiz. Rabbinin her şeyin üzerinde şahit olması yetmez mi?"¹¹

Kur'an'ın modern bilim ile alakalı mucizeleri

- Kâinat önceden bir bütündü ve daha sonra parçalara ayrıldı. Bu hususu modern bilim yeni keşfetti. Ancak Kur'an kerim bu hususu 1400 yıl önce bakın şu şekilde beyan etti:

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا
رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ
أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

"O kâfirler, göklerin ve yerin bitişik olduğunu, bizim onları birbirinden ayırdığımızı ve her canlıyı sudan yarattığımızı görmediler mi? İman etmezler mi?"¹²

¹¹ (41/Fussilet 53)

¹² (21/Enbiya 30)

• Enbiya sûresindeki bu ayet modern tıbbın keşfettiği başka bir olguyu da bizlere aktarmaktadır. Bu olgu her canlının sudan yaratılmış olmasıdır. Modern bilim, canlıların en başlıca maddesinin su olduğunu ve su olmadan hiçbir canlının hayatta kalamayacağını söylemektedir. İşte bu olguyu kitabımız Kur'an asırlar önce bu ayette bizlere aktarmıştır.

Kur'an'ın asırlar önce bildirdiği ancak modern bilimin gelişmesi ile yeni anlaşılan birçok mesele vardır, bundan dolayı bu hususun müstakil olarak ele alınması daha münasip olacaktır.

Allah (cc) bizleri ve nesillerimizi Kur'an'ın izinden ayırmasın.

“Allahım, Senden Kur'ân'ı kalbimin baharı, gönlümün nuru, üzüntümün dağılmasına ve sıkıntımın ortadan kalkmasına vesile kılmanı dilerim.”

Velhamdulillahi Rabbil Alemin

OSMAN'IN (RA) HALİFE SEÇİLMESİ VE ŞURA OLAYI

Mustafa Yakupoğlu

İslam tarihindeki birçok olay hakkında İslam düşmanları tarafından ortaya atılmış birçok iddia ve yalan vardır. Şûra olayı ve Osman'ın (ra) halife seçilmesi hadisesi de bunlardan bir tanesidir. Bu batıl iddia ve yalanları ortaya çıkaranlar ise, önceki yazılarımızda da ifade ettiğimiz üzere İslam âleminin iç parazitleri konumunda olan Şialar ve onların batılı arkadaşları olan müsteşriklerdir. Bizlerin daha çok endişelenmemize sebebiyet vermesi gerekense, birçok tarihçi ve düşünürün bu tür yayınlardan etkilenip, metnini incelemeden, bilginin doğru olup olmadığını araştırmadan bu batıl iddia ve yalanları yaymaya kalkışmış olmasıdır.

Özellikle Şûra olayı ve Osman'ın (ra) halife seçilmesi konularında birçok yalan ve hakikatten uzak bilgi ortaya atılmış ve özel olarak bu maksatla kitaplar yazılmıştır. Ebu Mihnef, İbni Ukde ve İbni Bâbeveyh¹ gibi Şia tarihçiler kaleme aldıkları kitaplarda, Şûra olayında usulsüzlük yapıldığını, hilafetin Ali'nin (ra) hakkı olmasına rağmen Abdurrahman bin Avf'ın (ra) sırf akrabası olduğu için reyini Osman'dan (ra) yana kullandığı gibi bir çok batıl iddiayı nakletmişlerdir. Bu hadise hakkında Şia tarihçilerden nakil yapan meşhur tarihçilere gelince bazıları şunlardır:

İbni Sa'd, Vâkıdî tarikiyle, şura olayı ve Osman'ın (ra) halifeliği ve kendisine biat edilmesi konularında dokuz rivayet nakletmiştir.² Vâkıdî, önceki yazılarımızda da konu olduğu üzere meşhur Şia tarihçilerinden biridir.

Belâzûri şûra olayını ve Osman'a (ra) biat edimesini Ebu Mihnef³ ve Hişam el-Kelbî'den nakletmiştir.⁴

Yine Taberî de bu olayları anlatırken birçok farklı rivayetten faydalanmıştır. Şia'nın meşhur tarihçilerinden biri olan Ebu Mihnef'in rivayetleri de Taberî'nin kaynakları arasındadır.⁵

Şia kaynakları bu hadiseyle alakalı doğruluğuna dair delil bulunmayan birçok asılsız bilgiyi içermektedir. Bunlardan bazıları şunlardır:

Halifenin Seçiminde Sahabenin Taraf Tuttuğu İddiası

Şia kaynakları, Osman'ın (ra) halife seçilmesi sırasında sahabenin taraflı davrandığını, Abdurrahman bin Avf'ın (ra) biat etmek suretiyle Osman'ı (ra) halife seçmesine Ali'nin (ra) razı olmadığını aktarmıştır. Razi olmamasının sebebiyse Abdurrahman bin Avf'ın (ra) Osman (ra) ile akraba olması hasebiyle tarafgirlik yapmasının muhtemel olmasıdır. Ebu Mihnef, Ahmed el-Kelbî ve el-Cevherî bu hadiseyi şöyle aktarmaktadır: Ömer, tarafların eşit olması durumunda tercihin Abdurrahman bin Avf'ın olduğu taraf olduğunu belirtmiştir. Böyle olunca Ali halifeliğin elinden gittiğini düşünmüştür. Çünkü akrabası olması sebebiyle, Abdurrahman bin Avf, Osman'ın halife olmasını isteyecektir.⁶ Bu apaçık bir iftiradır. Zira Osman (ra) ile Abdurrahman bin Avf (ra) arasında herhangi bir akrabalık yoktur. Hatta Abdurrahman bin Avf'ın (ra) kabilesi olan Zühreoğulları Rasulullah'ın (sav) annesinin kabilesi olması hasebiyle Haşimoğullarına daha yakındır.

İbni Teymiyye (rh), Osman (ra) ile Abdurrahman bin Avf (ra) arasında bir akrabalığın olmadığını belirtmiş ve

¹ (Ez-Zeia İlä Tesânif-Şia, c.14,s.246)

² (Et-Tabakâtü'l-Kubrâ, c.3,s.63,67)

³ (Ensâbu'l-eşraf c.5,s.18,19)

⁴ (İki tarihçi hakkında Takva dergisinin 6. sayısında detaylı bilgi verilmiştir.)

⁵ (Abdulaziz Nür,Esru't-Teşri Alâ Rivâyâtü't-Târihiyye.s.321)

⁶ (Abdulaziz Nür,Esru't-Teşri Alâ Rivâyâtü't-Târihiyye.s.322)

şöyle demiştir: "Abdurrahman bin Avf, Osman'ın kardeşi veya amcasının oğlu değildir. İkisi aynı kabileden de değildir. Birisi Zühreoğullarından diğeri Umeyyeoğullarındadır. Zühreoğulları, Umeyyeoğullarına göre Haşimoğullarına daha yakındır. Zühreoğulları Peygamber'in (sav) kardeşleridir. Abdurrahman bin Avf ve Sa'd bin ebî Vakkâs Zühreoğullarındandır. Rasulullah (sav) Sa'd bin Ebî Vakkâs'ın anne tarafından akrabası olduğunu belirtmiştir."

Yine Medine'ye hicretin hemen akabinde Rasulullah (sav) tarafından tesis edilen kardeşlikte, Rasulullah (sav), ne Muhacirle Muhaciri ne de Ensarla Ensarı kardeş ilan etmiştir. Rasulullah (sav) ancak Ensarla Muhaciri kardeş ilan etmiştir. Ve bu kardeşlik ilanında Osman (ra) ile Abdurrahman bin Avf (ra) arasında bir kardeşliğin vuku bulmuş olması mümkün değildir. Nitekim de Abdurrahman bin Avf'in (ra) Ensar'dan olan kardeşi Sa'd bin er-Rabî'dir. Buda göstermektedir ki Şiaların iddia ettiği gibi Osman (ra) ile Abdurrahman (ra) arasında ne akrabalık vardır nede özel bir kardeşliğin vuku bulmuş olması söz konusudur.

İbni Kesîr şöyle der: "İbni Cerîr gibi birçok tarihçinin, Ali ile Abdurrahman bin Avf arasında geçtiğini ifade ederek naklettikleri rivayet şöyledir: Ali, Abdurrahman bin Avf'a: "Beni aldattın. Akra-ban olduğu için onu seçtin. İşlerinde sana danışsın diye ona biat ettin." dedi. Bunun üzerine Abdurrahman bin Avf şu ayeti okudu: 'Herhalde sana biat etmiş olanlar ancak Allah'a biat etmiş olurlar. Allah'ın eli onların elleri üstündedir. Bundan dolayı, kim vazgeçerse ancak kendi aleyhine vazgeçmiş olur. Her kim de Allah'a verdiği sözü yerine getirirse, Allah ona ahirette büyük bir mükâfat

verecektir.⁷ Sahih kaynaklardaki bilgilere aykırı olarak nakledilmiş olan bu tür bilgiler geçersizdir, söyleyeni ve nakledeniyle reddedilmiştir. Allah en doğrusunu bilendir. İmamiyenin vehimlerine dayalı olarak sahabeyle ilgili ortaya atılan iddialar ve doğruluğuna, yanlışlığına, zayıfına ve sahihine bakmadan duyduğunu anlatan hikayecilerin verdiği bilgiler geçersizdir, reddedilmiştir. Doğruya ulaştıran Allah'tır."⁸

Emevî Grup ve Hâşimî Grup İddiaları

Şia'nın meşhur tarihçilerinden bir olan Ebu Mihfe'ten gelen rivayetlere bakıldığında, halifenin seçimi ve akabinde gerçekleşen biat sırasında Umeyyeoğullarıyla Haşimoğulları arasında şiddetli bir çekişmenin olduğu rivayet edilir. Bu kesinlikle doğru değildir. Zira ortaya atılan bu iddiayı destekleyen ne sahih nede zayıf bir delil bulunmamaktadır. Ancak ne yazık ki bazı tarihçiler yaklaşımlarını bu kaynaklardan belirleyerek görüşlerini bu yalanlar üzerine bina ettiler. Buna göre de halife seçimi esnasında insanların Emevî ve Hâşimî olarak ikiye ayrıldığını ve seçimin kabile çekişmeleri içerisinde geçtiğini eserlerine aktardılar.

Kabileleri farklı olmalarına rağmen Ensar ve Muhacir kardeşçe yaşamışken, halife seçiminin asabiyetçilik anlayışıyla yapıldığını iddia etmek hiç de isabetli değildir. Onlar, asabiyetçiliği ayaklarının altına alan bir peygamberin arkadaşlarıken bu nasıl mümkün olabilir. Onlar ahretleri için bütün dünyalıklardan vazgeçen bir toplulukken, kendileri için kabile anlayışına dayalı bir ithamda bulunulması hiç doğru değildir. Ayrıca seçimi yapan şûranın içinde cennetle müjdelenen sahabelerin olması bu iddiaların ne kadarda muhal olduğunun en

⁷ (48/Fetih,10)

⁸ (El- Bidâye ve'n-Nihâye,c.7,s.152)

büyük delilidir. Bu günün Müslümanları arasında bile milliyetçilik duyguları ayakların altına alınmışken, otuz yıldır savaş halinde olan bir coğrafyanın çocukları olan Türklerle Kürtler bu akideyle kardeş olmuşken, bu akidenin öncülerinin kabilecilik yaptığını, hele hele hilafet gibi ümmetin genelini ilgilendiren önemli bir meselede bunu yaptığını iddia etmek büyük bir iftiradır. Zira bu mesele ne aile meselesidir nede aşiret meseledir. Bu mesele ümmet meselesidir. Ve bunun bilincinde olmaya en yakın olanlar Rasulullah'ın (sav) ashabıdır. Bu sebeple şûra olayında sahabelerin Emevî ve Hâşimî olarak ikiye ayrıldığını ve halife seçiminin bu çekişmenin sahne aldığı bir mecliste gerçekleştiğini kabul etmemiz mümkün değildir.

Osman'ın (ra) Halifeliği En Çok Hak Eden Kişi Olması

Osman'ın (ra) halifeliği en çok hak eden kişi olduğu konusunda Müslümanlar arasında bir şüphe bulunmadığı gibi, onun halifeliğinin sıhhati konusunda da herhangi bir şüphe söz konusu değildir. Osman'ın (ra) halifelğe layık olmadığı yönünde iddialarda bulunan kişi şaşırmış ya da Rasulullah'ın (sav) ashabından öfke ve hırsla intikam alma peşine düşmüş bir kimse olmalıdır.

Buhârî'nin ibni Ömer'den rivayet ettiği haberde, İbni Ömer şöyle der: "Biz Peygamber'den sonra, kimseyi Ebu Bekir'e denk görmezdik. Ondan sonra Ömer, sonra Osman. Bu üçünün dışında üstünlük sıralaması yapmazdık."⁹ Bu rivayet göstermektedir ki Allah(cc) adeta

hilafet makamını üstlenecek kişileri Mü'minlerin kalplerine ilham etmiştir. Bu suretle de Mü'minleri, Rasulullah'ın (sav) yokluğunda olası bir karmaşadan korumuş ve onların birlik ve beraberliklerini muhafaza etmiştir. Zira bu durum, Allah'ın (cc) hayrını dilediği toplulukların durumudur.

İbni Teymiyye (rh) şöyle der: "Bu hadis, sahabelerin aralarında en üstün kişi olarak Ebu Bekir'i, sonra Ömer'i, sonra da Osman'ı gördüklerini ortaya koymaktadır. Rivayet edildiğine göre, bu sıralama Rasulullah'a (sav) ulaşmış ve kendisi buna tepki göstermemiştir. Böyle olunca bu sıralamanın nassla sabit olduğu söylenebilecektir. Eğer bu haber değilse, o zaman da bu sıralama Ensar ve Muhacir arasında sabit olduğunu söylemek gerekir. Diğer yandan bu sıralama Ömer 'in vefatından sonra Osman'ın seçilmesi sırasında bütün Müslümanların itirazsız biat etmesiyle birlikte tekrardan sabit olmuştur."¹⁰

Diğer önemli bir nokta ise sahabe-nin hepsinin adil olmasıdır. Aralarında geçen bazı olaylara dayanarak herhangi birisiyle ilgili olumsuz değerlendirmeler yapmak caiz değildir. Olaylara ilişkin sahabe arasında gündeme gelen farklılıklar, bakış açılarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca bu farklılıkların sahabelerin imanı ile yada Rasulullah'a (sav) olan yakınlıklarıyla bir alakası yoktur.

İbni Teymiyye (rh) şunları söylemektedir: "Ömer'in vefatından sonra halife seçimi, Osman'ın takdimi ile sonuçlandı. Her ne kadar Osman ve Ali'den hangisinin daha faziletli olması meselesi kişiyi dalaletle düşürmemekteyse de, cumhurun

⁹ (Buhârî, Fezâil-ü Eshâb -i Nebî, 3698)

¹⁰ (Menâhicü's-Sünne , c.3,s.165)

görüşüne göre hilafet meselesinde muhalif davranan kimse dalaletе düşer. Ehl-i sünnetin cumhuruna göre halifelerin sıralaması Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali'dir. Kim bunu inkar ederse o, bahçesindeki eşekten daha kötü durumdadır, sapıklık içindedir.”¹¹

Aktarılan bütün nakiller, Osman'ın (ra) hilafeti en çok hak eden kişi olduğunu işaret eden güçlü delillerdir. Bu konuda, Kitap ve sünnete sıkı bir şekilde bağlanmış, Allah'ın kitabı ve Rasulü'nün sünnetine göre yaşamaktan mutluluk duyan iman ehli kimselerin hiçbir şüpheleri yoktur. Onlar ehl-i sünnet ve'l cemâat olarak diğer fırkalardan ayrılmıştır. Bu sebeple de her Müslümanın Osman'ın (ra) halifeliği en çok hak eden kişi olduğunu kabul etmesi ve bu konuda işaret eden ayet ve hadislere kulak vermesi gerekir. En büyük cahillik ise bu günün Müslümanları tarafından şek ve şüphesiz olarak tasdik edilen bu hakikatten Ali'nin (ra) gafil olduğunu, bu sebeple de sahabenin seçiminden razı olmadığını iddia etmektir. Bugün herhangi bir Müslümana bile yakıştırmadığımız bu hal ve hareketleri böylesine değerli şahsiyetlere yakıştırmak ne kadar doğrudur. Hele hele Ali (ra) gibi büyük bir savaşçıyı, sırf hilafetini ispatlamak adına her halife seçiminde aciz göstermek kabul edilir bir durum değildir. Allah'a hamd olsun ki sahih haberlerin tümü, bu müfteri gürhunun iddialarının aksinedir.

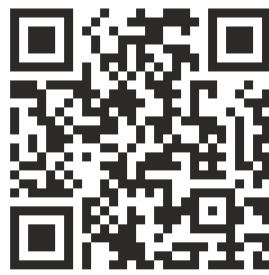
Duamızın sonu âlemlerin Rabbi Olan Allah'a hamd olsun.

¹¹ (Mecmûatu'l-Fetâvâ, c. 3, s.101,102)

Piknik Organizasyonu Yayında!

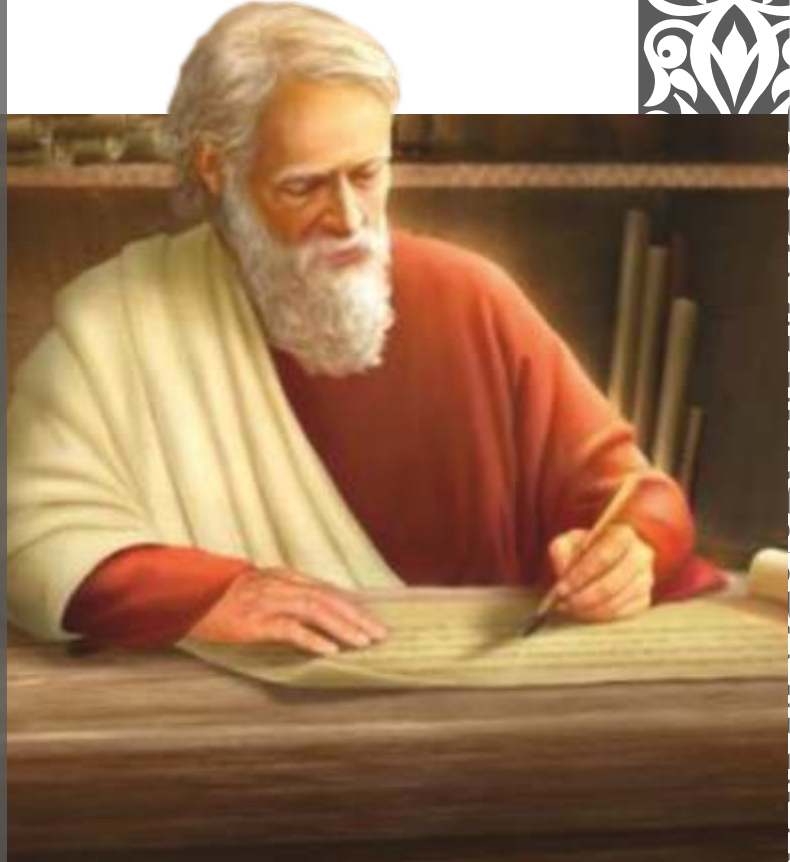
İZLEMEK İÇİN

İMAM ŞAFİÎ (rh)

Usame Kaptan

İmam Şafii künyeli Muhammed b. İdris, hicri 150 (m.767) yılında Filistin Gazze'de doğdu. İmam Şafii'nin baba tarafından soyu Rasulullah'a (sav) dayanmaktadır. 2 yaşında babasını kaybeden İmam Şafii, yetim olarak annesiyle birlikte Mekke'ye yerleşir ve daha çocuk denilebilecek yaşta 7 yaşına geldiğinde Kur'an-ı Kerim'i ezberler. Kur'an ezberinin yanında Mekke'de bulunan çeşitli âlimlerin ders ve sohbetlerine de katılmaya başlayan İmam, bu vesile ile hadis öğrenmeye ve ezberlemeye başlar.

Gençliğinin ilk yıllarında Mekke'de bulunan tâbiinden Süfyan bin Uyeyne gibi fakih ve muhaddislerden ders alır. Kendisi, ilim öğrenmeye başladığı bu ilk günleri için şöyle demiştir: "Kur'an'ı ezberledikten sonra devamlı Mescid-i Haram'a gidip fıkıh ve hadis âlimlerinden pek çok istifade ettim. Fakat çok fakir idik, bir yaprak kâğıt almaya bile gücümüz yoktu. Derslerimi ve öğrendiğim meseleleri yazmakta çok sıkıntı çekerdim." Bu ilim sürecinin başlangıcından sonra Arapça'yı en fasih şekliyle öğrenmek ve İslam ilimlerini en iyi şekilde anlayabilmek için İmam Şâfiî, çölde yaşayan Huzeyl kabilesinin içinde 10 yıl kalarak ilim tahsiline devam etti. Kendisi o günleri hakkında şöyle der: "Çölde iken himmetim iki şeyde toplanmıştı: 'Okçuluk ve ilim. Ok atmakta o kadar maharet sahibi idim ki, on ok atsam hepsi hedefe isabet ederdi.' Bunu söyledikten sonra ilim hususunda bir şey demeden sustu. Yanında bulunan biri: 'Vallahi sen ilimde, okçulukta olduğundan çok daha üstünsün' dedi.

Mekke'de okuduğu ilim yıllarında İmam Mâlik'in ilminin büyüklüğünden haberdar olan İmam Şâfiî, Medine'ye İmam Mâlik'in yanına gitmeye karar verince, bir tanıdığından İmam Mâlik'in hadis kitabı Muvattâ'yı ödünç alır ve ezberler. Ardından hocası Müslim b. Hâlid ez-Zencî'nin, Mekke ve Medine valisiyle Mâlik'e hitaben yazdığı mektupları alarak 20 yaşlarında Medine'ye gider. İmam Şâfiî, Mâlik'in yanına gittiğinde Muvattâ'yı ezberden okur. Kendisindeki ilmi yeteneği fark eden Mâlik, vefat edinceye kadar 9 yıl boyunca İmam Şâfiî'ye hocalık yapar. Bu zamanlarda Yemen Valisi Hicaz'a geldiğinde, Kureyş'ten bazıları ona ilminin büyüklüğünden dolayı Şâfiî'yi beraberinde Yemen'e götürmesini söyler. Vali de bunu uygun bularak, Şâfiî'yi beraberinde götürür. Şâfiî bu hususta diyor ki: "Annemde bana verecek yol parası bile yoktu. Evimizi rehin olarak vererek yol parasını tedarik ettim. Yemen'e varınca vali bana iş verdi."

Yemen Necran'da kadılık görevi alıp burada yaklaşık beş yıl kalan Şâfiî, Hz. Osman'ın torununun torunu olan Hamdeh(Cemile) ile evlendi. Yemen'de olduğu yıllarda kadılık görevinin yanında burada bulunan âlimlerden de ilim tahsilinde buludu ve görevi süresince İslam ahlakından kaynaklanan üstün adalet anlayışı ve akli herkesin dikkatini çekti. Adaletli yönetimi bazı kimseler tarafından rahatsızlık meydana getirince, dönemin yönetimi tarafından bir ayaklanma tertip ettiği suçlamasıyla tutuklanıp Harun Reşid'in huzuruna götürülmek üzere Bağdat'a eli ve ayakları kelepçeli halde götürüldü. Bu olay gerçekleştiğinde İmam Şâfiî, 34 yaşındadır. Harun Reşid ayaklanmayı tertip ettiği söylenen diğer arkadaşlarını

idam eder ancak İmam Ebu Hanife'nin iki büyük talebesinden biri olan İmam Muhammed künyeli Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî, İmam Şafii'nin ilmini duyması vesilesiyle araya girerek İmam Şâfiî'nin idamdan kurtulmasına vesile olur.

İmam Şâfiî, Harun Reşid'in sarayındayken halifenin çocuklarını eğiten Ebu Abdussamed'e şöyle nasihat eder: "Çocukları terbiye ederken, önce kendi nefsinizi düzeltmekle işe başla. Çünkü çocuklar adeta senin gözünle görür, senin aklınla düşünürler. Onlar için güzel olan her şey, senin de güzel saydıklarıdır. Yapmadıkların da onlar tarafından çirkin sayılır. Onlara Allah'ın Kitabı'nı öğret. Ancak öğretirken çok da zorlama. Çünkü usanıverirler. Tamamen de onları Kur'an'dan uzaklaştırma. Çünkü büsbütün terk ediverirler. Sonra onlara nezih şiir ve kıymetli, veciz sözler öğret. Sakın hâ, bir konuyu iyice öğretmeden diğer bir konuya geçme! Çünkü kulağa, aldığından fazla doldurulan söz anlaşılır."

Harun Reşid, masum olduğuna kanaat getirerek 4000 dirhem vermesi sonucu İmam Şâfiî Bağdat'tan ayrılarak Mekke'ye döner. İmam Şâfiî, Mekke'ye geldiğinde ilmi çalışmalara devam ederek talebelere ders vermeye devam etti. Mekke'de geçen bu dokuz yılda ayrıca hac mevsiminde çeşitli İslam beldelerinden gelen ilim adamları ondan ilim öğrenirlerdi. 811 yılında dönemin ilim merkezi olan Bağdat'a tekrar giden İmam Şâfiî'nin, güzel ve açık konuşması, ifade ve izah tarzı, münazara kuvveti ve tesiri çok güçlü idi. Bu dönemde, sonraları büyük imam olacak olan Ahmed b. Hanbel kendisine talebe olmuştur. Şâfiî'nin ilimdeki üstünlüğü hakkında İmam Ahmed şöyle demiştir: "Allah'ın (cc) kitabı ve Rasûlullah'ın (sav) sünneti konusunda en fakih

kişi Şafii'dir." Yine İmam Ahmed'e; " Sen 300.000 hadis ezbere bilen büyük bir imam olduğun halde Şafii'den niye ders alıyorsun?" denildiğinde, o; "O, bizim ezberlediklerimizin manalarını biliyor. Eğer onu görmeseydim, ilmin kapısında kalacaktım. O, dünyayı aydınlatan bir güneştir, ruhlara gıdadır." demiştir.

Kendi döneminde akılcılığı, nassları anlamada yöntem olarak kullanan Mu'tezile'yi ve temel tezlerini eleştirerek zındıklara, mecusilere ve dini tahrif etmeye çalışanlara karşı da İslam'ın asıllarına uyulmaya dair gayretlerde bulunmuştur. Dönemin, "Kur'an, mahluktur" sözünün karşısında nice sıkıntılarla karşılaşsa da böyle olmadığını savunur ve çeşitli eziyetlere maruz kalsa da bu sapık fikri reddeder. Burada iki yıl kaldıktan sonra Abbasi yöneticileri Emin ile Me'mun arasındaki iktidar mücadelesi sebebiyle Bağdat muhasara edilince buradan ayrılır.

Yemen'de yaptığı dört yıllık kadılık görevi hariç bütün hayatı, ilim tahsili ve fıkıh tedvininde geçen İmam Şafii'yi talebelerinden Rebî b. Süleyman şöyle anlatır: "İmam Şafii sabah namazını kıldıktan sonra kürsüsüne oturur, Kur'ân ehline ders vermeye başlardı. Güneş doğunca onlar kalkarlardı, hadis ehli gelirdi. Hadis yorumlarını, mânâlarını sorarlardı. Güneş yükselince onlar da kalkarlardı. Ondan sonra ders halkasında müzâkareler ve münazaralar başlardı. Kuşluk vakti olunca dağılırlardı. Arkasından arapça, aruz, nahiv ve edebiyat erbabı gelirdi. Öğleye yakın böylece devam ederdi." Kendisinden önceki âlimlerin izinden giden İmam Şâfiî geceyi üç kısma ayırırdı; bir kısmında uyur, bir kısmında kitap okur, bir kısmında da ibadet ederdi.

İmam Şâfiî, ilk olarak fıkıh usulünü tedvin edip temellerini atan bir âlimdir. Bu konuda "Er- Risâle" adındaki yazdığı eser, kendi dalında bir ilktir. Onun ilmi seviyesi hakkında talebesi Rebî'in anlattığına göre Şâfiî, "el-Mebsût" eserini yanında herhangi bir kitap yokken ezberden yazmıştır.

Bir kimse ile münazara yapma durumu meydana gelince şöyle dua ederdi: " Kiminle münazara ettiysem: `Ya Rabbi, eğer haklı isem, onun gönlüne ve diline hakkı yerleştir ki bana uysun; eğer onun görüşü doğru ise, ben ona uyayım' diye dua ederim."

Onun hafızasının kötü olduğu zamanda hocasına söylediği şu soruya verilen cevap, günümüz ilim talebelerinin önünü aydınlatacak bir tavsiyedir. "Hocam Vekî'e, hâfızamın kötü olduğundan şikâyet ettim de bana mâsiyeti (günahları) terk etmemi tavsiye etti. Çünkü dedi: "İlim, Allah'ın nurudur. Allah'ın nuru bir âsiye bahşolunmaz"

Gittiği yerlerde birçok öğrenci yetiştiren Şâfiî'nin Mısır öncesi dönemdeki talebeleri arasında Ebu Sevr, Ahmed b. Hanbel gibi âlimler öne çıkmıştır. Sonraki dönemde Mısırlı öğrencilerinden Büveytî, Müzenî ve Rebî' b. Süleyman el-Murâdî mezhebinin yayılmasına yardımcı olmuştur.

Hadis ve sünnete olan bağlılığı ile ehli hadis tarafından "Nâsırü'l-hadis(hadisın yardımcısı)" unvanı verilen İmam Şafii, Talebesi Rebî' b. Süleyman'dan nakledildiğine göre şöyle der: "Hüküm verdiğim herhangi bir konuda muhaddisler tarafından benim fetvama aykırı Peygamber'den (sav) sahih bir haber nakledilirse, biliniz ki ben, hem yaşarken hem de öldükten sonra o görüşümden dönmüşümdür."

Bir gün İmam Şafii'ye bir adam; "Şu hadisle amel ediyor musun?" diye sorunca, ona şu cevabı verir: "Allah Rasulü'nden (sav) bir hadis duyacağım da onunla amel etmeyeceğim öyle mi! Beni kiliseden zünnarımla çıkarken mi gördün?"

İmam Şafii şöyle demiştir: "On altı seneden beri hiçbir zaman doya doya yemek yemiş değilim. Zira tam bir şekilde doymak bedeni ağırlaştırır, kalbi katılaştırır, zekâyı dumura uğratar, uykuyu celbeder ve sahibini ibadet yapmaktan alıkoyar..."

Aşırı kan kaybından 19 Ocak 820'de Recep ayının son gecesi 54 yaşında vefat edince, Mısır Karâfe'de Benî Abdülhakem Mezarlığı'na defnedildi. Tarihi kaynaklarda vefatıyla alakalı şöyle bir bilgi vardır. Halife Me'mûn, Şafii'yi Mısır kadısı yapmak isteyince onun, "Allahım! Dinim, dünyam ve akıbetim için bu görev hayırlı olacaksa nasip eyle, değilse canımı al" şeklinde dua ettiği ve üç gün geçmeden vefat ettiği rivayet edilmiştir.

İmam Şafii'nin hayatı, küçükten büyüğe, hocadan talebeye her bireyin kendine ders çıkarması ve yaşamında belirleyeceği altın kuralları elde etmesine olanak sağlayan bir yaşamdır. Biz ilim talebeleri bu yaşamdan kendimize bazı ilkeler çıkarmalıyız;

1-) İlim yoluna baş koyan insan dünyalığa meyletmemeli. Bizlerin şuan olmazsa olmaz evimizi İmam Şafii ilim yolculuğu için rehin vermeyi göze almış, tüm fakirliğine rağmen elinde avcunda ne varsa ilim uğruna feda etmeyi göze almış. İşte bu bizlere ilim için her şeyimizi feda etmemiz gerektiğini çok net anlatıyor. Öncelikle bu yüce ilim için

dünyalıktan vazgeçebilmeyi öğrenmeliyiz. Zaten ilmin peşinden hakkıyla koşan kişinin arkasından dünyalıklar koşmaya başlar.

2-) İmam Şafii'nin nasihatinde olduğu gibi, kişi öncelikle kendi nefsin düzeltmeli ki almış olduğu ilmi layıkıyla aktarabilsin. Bizler bu ilmi aktaramayacaksak ilmimizin zekâtını nasıl vereceğiz? Bunun için kişi kendi ahlakına çok dikkat etmeli. Unutmamalıyız ki ilim talebeleri beyaz bir gömlek gibidir. Üstünde ufacık bir tane kir dahi olsa belli eder.

3-) Önemli olan insanların gözünde değil, Allah'ın (cc) katında değerli olmaktır. Hak bildiğimizden insanlar ne der korkusu ile şaşmadığımız müddetçe elbet karşılığını buluruz. İnsanlar ne der, ailem ne der, hocam ne der demeli, Allah (cc) ne der diyerek işlerimizi halletmeliyiz.

4-) İlim kuvvetli bir hafıza ister. Küçük görmüş olduğumuz masiyetler bile bunu etkiler. Binlerce hadisi ezber bilen İmam bile hafızasına günahların zarar verdiğini görmüştür. Bizler bu kadar masiyetin içerisinde kendimizi korumak için çok daha fazla önem göstermeliyiz.

5-) Zorla alınan ilmin insanı usandıracağı aşîkârdır. Her şeyden önce istemek önemli. İstemek de insana bazı yaptırımlar uygulamak zorunda bırakır. Eğer bizler ilme devam ederken hayatımızda bir şeyler değişmiyorsa bu istemediğimizi gösterir.

Allah (cc) kendisine rahmet etsin, bizlere de öğrendiklerimizle daha canlı ve takvalı bir şekilde ibadet edebilmeyi bahşetsin. Bizzat kendi yaşamıyla tecrübe ettiği, insanlara nasihat olarak,

söylemiş olduğu şiirler gerçekten insanın ufkunu açacak ve ilmine yardımcı olacak niteliktedir. Yazımı İmam Şafii'nin oldukça fazla olan şiirlerinden birkaçıyla bitirmek istiyorum;

Kardeşim ilmi ancak altı şey sayesinde elde edebilirsin. Sana bunları açıklıyorum:

Zekâ, azim ve sebat, çalışmak, kabiliyet, hocadan ayrılmamak ve uzun bir süre.

İlim, her türlü övüncün bulunduğu yerdir. Oradaki övüncü kaçırmamaya dikkat et.

Şunu bil: Akli fikri, yeme ve giymede olan kimse ilim elde edemez.

İlmi seven kişi ancak, kıyafeti olsa da olmasa da ondan vazgeçmeyendir.

İlimden kendine bol pay ayır, ilmi ciddiyetle tahsil et.

Onun için tatlı uykuyu terk et, ona yüz verme.

Öğretmenin, öğrencisini yetiştirmek için söylediği ağır söz ve davranışlara sabret

Kim bir süre, öğrenmek için hocasına karşı uysal ve itaatkâr olmaya katlanmazsa

Hayat boyunca cahilliğin sebep olduğu rezilliği çeker.

Kim gençliğinde öğrenim görme fırsatını geçirirsa

Buyur dört tekbirle kılınan cenaze namazına.

Vallahi, kişinin hayatı, ilim ve takva ile dir

Bu ikisi olmazsa, o kişiye hiç itibar edilmez

TAKVA YOUTUBE
KANALINA **ABONE** OLARAK
BİZE DESTEK
OLABİLİRSİNİZ

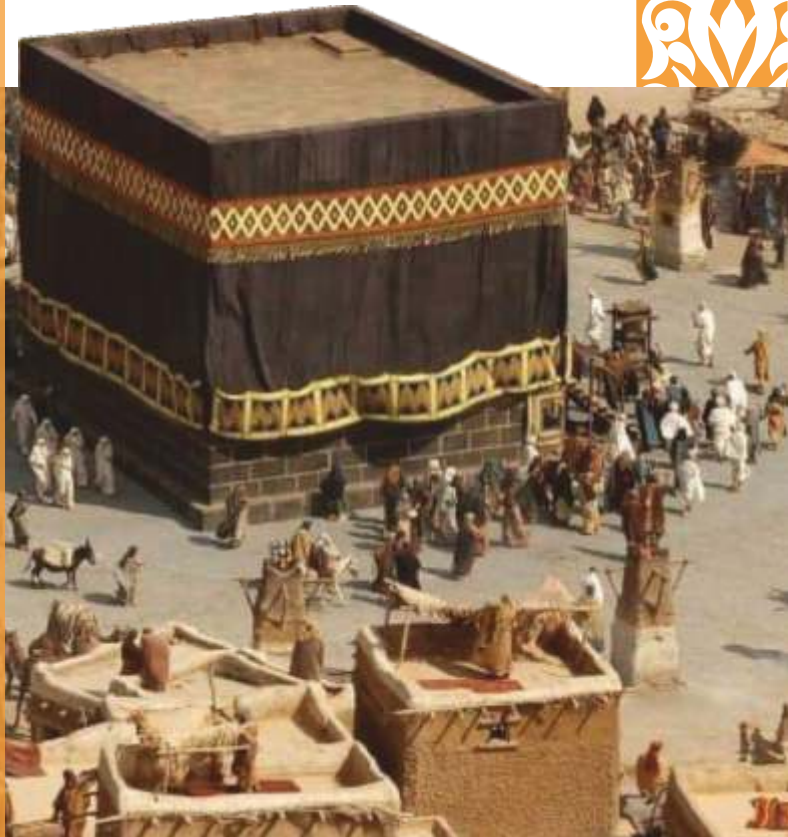

DAR'UL ERKAM

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

Rasulullah (sav) Mekke'de insanları tevhide davet etmeye başlayıp ta, insanlar birer ikişer Müslüman olmaya başladıklarında, o Müslümanların eğitilmesi için Rasulullah (sav) bir ev edindi. Bu ev Erkam bin Ebi'l Erkam'ın eviydi. Bu ev ve oradaki eğitim, toplumun, Müslümanların inşası için bir kilometre taşıydı. Belli bir dönem gelinceye kadar efendimiz insanları burada itikat, ahlâk ve hareket yönünden yetiştirdi. Daha sonrasında ise fonksiyonunu tamamlayan bu evden ashab, Mekke'nin sokaklarına inerek kendi öz mücadelelerini vermeye başladı. Yaklaşık olarak hicretin 6. yılına kadar bu ev aktif bir şekilde Müslümanlar tarafından kullanılmıştır. Artık davet kitleler halinde yapılmaya başlanınca ashab bu evden dışarıya çıktı. Rasulullah (sav) bu evde çekirdek kadronun eğitimi ile bizzat alâkadar olmuştu.

Müslümanların Darul Erkam ile ilgili çıkartmaları gereken çok önemli dersler bulunmaktadır. Bunlardan bazılarını şu şekilde sıralayalım;

1) Rasulullah (sav), bu evi İslam'ın ilk zamanlarında Müslümanlar henüz kuvvet kazanmamışken kullanmıştır. Bu evin bir fonksiyonu vardı. Ve fonksiyonunu tamamladıktan sonra ise Rasulullah (sav) ve ashabı tekrar bu eve dönmediler. Bu evin fonksiyonu dava adamlarını, İslam devletinin çekirdek kadrolarını inşa etmektir. Her bir fert burada eğitildikten sonra tabiri caizse Mekke'nin acımasız toplumunun önüne atılmaktaydı. Fonksiyonu bitmiş olmasına rağmen yıllar boyu kullanılmaya devam edilmemiştir.

Biz Müslümanlarında kadrolarını, bir hareketin bireylerini eğitmek için Dar'ul Erkam-lara ihtiyacı vardır. Bireylerin itikadî, ahlâkî, hareket anlamında eğitilmesi bununla mümkündür. Rasulullah'ın (sav) hayatına baktığımızda orada yetiştirdiği her bir fert ile İslami harekete ivme kazandırmayı başarmıştır. Oradan çıkan her bir fert davetçi, asker, diplomat, eğitimci olmuştur. O yıllarda ve onun devamındaki yıllar-

da eğitim elbette devam etmişti. Sonrasında ise bir cemaatin, hareketin ve devletin, ihtiyaç duyduğu fertler ortaya çıkmıştı.

Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir hususta fonksiyonları bittikten sonra hâla kullanılan darlara değil, fonksiyonunu bitirdikten sonra mezunlarını veren darlara ihtiyacımız vardır. Şöyle düşünelim bir tohum toprağa atıldıktan sonra belli bir süresi vardır. Bu süre dolduktan sonra dışarıya filizlenmeyecek olursa, toprağın altında ölecektir. Ya da bir anne karnındaki çocuk vakti geldiğinde doğmayacak olursa anne karnında ölecektir.

Bugün edindiğimiz evler, mescitler artık bizleri bir şeylere alıştırıp, İslami hareketin sadece oralardan ibaret olduğu hissini veriyorsa, filizlenemiyor, mezun olamıyorsa durup düşünmemiz gerekmektedir. Bu darlar Rasulullah'ın (sav) darından mıdır?

2) Rasulullah'ın (sav) Erkam bin Ebi'l Erkam'ın evini seçme noktasındaki hassasiyetlerini de zikretmemiz gerekmektedir.

İslam'ın ilk yıllarında henüz müşrikler ile mücadele gücünü elde etmemişken, kâfirlerin çok fazla dikkatini çekmeyecek bir evi efendimiz tercih etmişti. Tercih ederken de aslında bir dizi tedbirler uygulamıştı.

Erkam bin Ebi'l Erkam, Mahzumoğullarındandı. Mahzumoğulları ise Rasulullah'ın (sav) kavmine karşı düşmanlığı olan bir kabile idi. Ve İslam'a en fazla düşmanlığı sergileyen ve içlerinden henüz Rasulullah'a (sav) iman eden kimsenin çıkmadığı bir kabileydi. Bununla birlikte evin sahibi Erkam (ra) henüz genç bir sahabe idi. Herhangi bir toplanma ya da organize olunacak olsa bunun efendimizin daha yakınında olan Ebubekir (ra), Osman (ra) gibi kimseler tarafından olacağı kanaati ağır başardı.

Evin konumu ise birçok yoldan gelmeye elverişli bir yerdeydi. Yani farklı yollar kullanmak suretiyle eve ulaşılabilirdi. İşlek bir konumdaydı. Dar'un Nedve'ye de yakın bir yerdeydi. İnsanların aklına gelmeyecek bir yerdeydi.

Bu alınan tedbirlerden anladığımız kadıyla daha ilk aşamasında Rasulullah (sav) kadrolaşma noktasında bir sıkıntı yaşamak

istememişti. Burada gizlenen şey davet değildi, davetin mahiyeti de değildi. Burada gizlenmeye çalışılan şey İslami hareketin kök salması için ihtiyaç olan insan kaynağının güçlendirilmesi ve yetiştirilmesi idi.

Çünkü bir hareketin yetişmiş insan kaynakları var ise diğer kaynakları bir şekilde elde etmek mümkün olabilir. Ancak yetişmiş insan kaynağı olmayan bir hareket kesinlikle diğer sebepleri elde etse bile başarıya ulaşamaz. Eğer eğitilmiş insan kaynağınız, müntesibi olduğunuz davanın dava adamları mevcut ise tağutî düzenler üzerinize gelmek suretiyle elinizdeki mescidinizi, medresenizi ya da sahip olduklarınızı elinizden alsa dahi bunları tekrar elde etmek birkaç gün ya da birkaç haftadır. Ancak insan kaynağınız yoksa ya da baskılar neticesi dağılmışsa, bu konuda -yani bu davanın düşmanlarının çokluğu noktasında- dava adamları eğitilmişse mescitleriniz ya da medreseleriniz var olsa da başarı elde edilmeyecektir.

3) Sahabelerden gelen rivayetlere göz attığımızda, Dar'ul Erkam ile ilgili rivayetlere rastlayamıyoruz. "Biz orada iken şöyle yapardık, şu şekilde okurduk ya da namaz kılardık." gibi hususları bulamıyoruz. Oradaki yapılan inşa ile ilgili elimizde çok az veri ve bilgi mevcut. Bu husus bizlere bu evdeki eğitimin gizliliğini ve sahabelerin bu konu hakkındaki hassasiyetlerini göstermektedir.

Bu konu ile alâkalı şu şekilde bir ders çıkarabiliriz; Müslümanlar da kendileri ile ilgili konularda gayet ağzı sıkı olmalıdır. Özellikle kendilerinin uyarılmasına ihtiyaç bırakmaksızın her konuda konuşmak, bildikleri meseleleri ulu orta konuşmamları gerekmektedir. Ne yazık ki toplum olarak çok bildiğimizi sürekli hatırlatmak, hatırlatamıyorsak dahi ima etmek zorunda hissetmek gibi bir hastalığımız mevcuttur. Ulu orta konuşamadıklarımız en azından ima etmekle yetiniyoruz.

Ancak sahabe efendilerimizin hayatlarına baktığımızda meclislerin ve birbirlerinin emanetlerine karşı ne kadar hassas olduklarını görebiliyoruz.

Sâbit el-Bünânî'nin (ra) rivayet ettiğine göre Enes bin Malik (ra) O'na şunları söyledi;

Ben çocuklarla oynarken Rasulullah (sav) yanıma geldi; bize selam verdi ve beni bir işe gönderdi. Bu sebeple annemin yanına geç döndüm. Eve varınca annem: "Niye geç kaldın?" diye sordu. "Rasulullah beni bir işe göndermişti; onun için geciktim." dedim. Annem: "Neymiş o iş?" diye sorunca: "Bu bir sırdır." dedim. Bunun üzerine Annem: "Rasulullah'ın sırrını kimseye söyleme." dedi. Enes bu olayı anlattıktan sonra Sâbit el-Bünânî'ye şunları söyledi: "Şayet bu sırrı birine açacak olsaydım, vallahi sana söylerdim" Sâbit!¹

Bu ve benzeri olayların daha nicelerini bulmak mümkündür. Huzeyfe İbnül Yeman'ın ömrünün sonuna kadar münafıkların listesini saklaması, Ömer (ra) kızı Hafsa'yı Ebubekir'e (ra) nikâhlamak istediğinde, Rasulullah'ın (sav) niyetini bilen Ebubekir'in (ra) bir şey söylememesi, hiçbir şey belli etmemesi gibi olaylar örnek olarak zikredilebilir.

Müminler sırları muhafaza etme noktasında dikkatli olmalıdırlar. Sadece sırlar değil, sır olmayan bildikleri konuları konuşma noktasında da istekli olmalıdırlar. Kişinin kendisi ilgilendirmeyen konuların arkasına düşmemesi Müslümanlığının kalitesindendir. Ama ne yazık ki özellikle teknolojinin yaygın olarak kullanıldığı günümüzde her şeyden hızlı haber alma, her şeyden haberdar olmak gibi rahatsızlıklarımız türedi. Her şeyden anında haberdar olmalıyız zannındayız. Haberdar olduğumuz bilgileri ise konuşmak istiyoruz. Bilmemek, bir konu hakkında bilgi sahibi olmamak ayıp değildir. Bazen rastlıyoruz bir kardeş bir kardeşe bir konu hakkında duyum alıp almadığını sorunca "Bilmiyorum, duymadım." diye bir cevap ile karşılaşınca "Nasıl haberin olmaz. Nasıl duymazsın." diye bir geri reaksiyon ile karşılaşmaktadır.

¹ (Müslim)

4) Rasulullah (sav), ashabına hicret emrini verdiğinde Erkam bin Ebi'l Erkam Medine'ye hicret etti. Bu olaydan ve hicretin tamamından anladığımız şey, Dar'ul Erkam'ın ne kadar önemli olmasına rağmen ashab tarafından herhangi bir şekilde kutsallaştırılmadığıdır.

İslam'da bir yerin, bir evin, bir mekânın kutsallaştırılması söz konusu değildir. Ancak Allah Teâla ve Rasulü (sav) bir mekâna, yere bir fazilet atfederse o takdirde o yer için fazilet söz konusudur. İnsanlar kendi iç dünyalarında bir şeye önem vermeleri, orayı önemsemelerinin neticesinde fazilet kazanmaz. Çünkü İslam'da önemli olan şey dinin, davanın bizzat kendisidir, onun yücelmesidir. O dinin ve davanın yüceltilmesi için kullanılan araç ve eşya geçicidir. Asıl baki olan dinin, tevhidin yüceliğidir. Bundan dolayıdır ki Rasulullah (sav) beldesini dahi terk etmek zorunda kaldığında bundan geri durmamıştır.

Müslüman için evde, yurttta, vatanda şeriatın olduğu yerdir. İslam şeriatı yoksa onun için vatanda, yurttta yoktur. Bir toprak parçası, kara parçası İslam için korunmaya, savunulmaya layıktır.

Bu fıkriyata sahip olan bir Müslüman kalbini farklı farklı dünyalıklar için bağlamaz. Bu şekilde düşünmeyecek olursa kalbini eve de, toprağa da, vatana da bağlayacaktır. Ve onlar ile dini arasında bir tercih yapmak zorunda kaldığında dinini seçme noktasında güçlük çekmesi muhtemeldir. Ancak bu tür şeylerin sevgisini kalbinden çıkarmış ise o zaman sadece Rabbinin ve O'nun dininin sevgisi kalbinde yer edecektir.

5) Öylesi çetin bir zamanda Erkam bin Ebi'l Erkam'ın ve eşinin evini fedakârca Müslümanlara açması O'nun ve eşinin gerçek mahiyette bir dava adamı olduğunun işaretidir. Bu ayki sayımızda izah etmeye çalıştığımız kara gün adamları isimli yazımızda da vurgulamaya çalıştığımız gibi.

Bu dava ciddi anlamda fedakârlık isteyen yüce bir davadır. Müslüman ise bunun farkında olan kişidir. Kendisinden fedakârlık istendiği anda evini, arabasını, sahip olduklarını Allah için feda eden, onlardan vazgeçen olmalıdır. Çünkü sahip olduğu her şey bir şey için vardır. Allah'ın rızasını, cennetini kazanmak içindir. Kişinin canı dahi O'nun rızasına kavuşmak için bir vesiledir. İnsan zaten sahip olduklarının asıl sahibi olan değildir. Sahip olduğu mallar, canlar, vakitler, sıhhat kendisinin değildir. Bunların asıl sahibi Allah Teâlâ'dır. İnsan ise kendisine verilen şeylerin emanetçisidir. Rabbimiz insanlara hem sermaye verip, hem de ticareti gösterendir. İnsan kendisine emanet verilen sermaye ile kârlı bir ticareti kovalamak zorundadır. Kendisine verilen ev Allah'ındır, araba Allah'ın, vakit Allah'ın, sıhhat Allah'ın, can, evlat Allah'ın. İnsanoğlu ise kendisinden Allah'ın dini için bir şey istendiğinde cimri kesilir. Hâlbuki sahip bile değildir, emanetçidir. Erkam bin Eb'l Erkam işte en şiddetli günlerde bir fedakârlık örneği göstererek, her şeyi göze alarak evini peygamber yoluna feda etmiştir.

Bu bağlamda kadınların da İslami hareketteki önemini de anlamış oluyoruz. Çünkü Erkam (ra), kendisi gibi bir dava kadını ile desteklenmiştir. Bir erkek fedakâr bir kadın ile desteklenmezse salih amelinde muvaffak olamaz. Zikrettiğimiz bu olayda eşinin de kendisi gibi fedakârlık ettiğini görmekteyiz. İslamî harekette kadınların da kendilerinden fedakârlık istendiğinde geri durmamaları gerekmektedir. Kadınlara bu anlamda düşecek işler sınırlı, ancak önemlidir. Dini ve davası için çalışan kocasına destek olmak, gerektiğinde gece gündüz demeksizin evini açmak, çocuklarını yetiştirmek, eşine itaat etmek, yapması gereken fedakârlıklardandır.

0-3 YAŞ ARALIĞI VE GÜVENLİ BAĞLANMA

Meryem Hafsa

Çocuğun gelişimi sürecinde, bu konuya ilgililerin malumu olan öyle bir dönem vardır ki bu döneme çocuğun ve dolayısıyla ebeveynin altın dönemi denilebilir. 0-3 yaş aralığı araştırmalara göre beyinde sinir hücrelerinin fazlasıyla üretildiği bir dönem. Beyin hücrelerinin böylesine bir artışı, çocuğu bilgiye aç hale getiriyor. Öyle ki çocuk, bu dönemdeki öğrenme yeteneğini hayatının geri kalan kısmında kazanamıyor/bulamıyor.

Çocuğun 0-3 yaş aralığını en verimli şekilde geçirebilmesi ise, onun güvenli bir şekilde anneye bağlanması ile mümkün. Çünkü bu dönem aynı zamanda çocuğun en zayıf olduğu ve annesiyle yahut kendisine bakım veren birincil şahıs dediğimiz kişiyle güvenli bir bağa ihtiyaç duyduğu bir dönem. Çocuk bu bağ kuramadığında ise stres hormonu dediğimiz kortizol hormonu çokça salgılanıyor ve stres altındaki çocukta öğrenme olumsuz etkileniyor. Kortizol yüksekliği oranında zekâ seviyesi düşüyor ve aynı zamanda ilerleyen yaşlarda davranış bozuklukları da ortaya çıkabiliyor.

Peki, güvenli bağlanma tam olarak neyi ifade ediyor?

Çocuğun, annesine veya birincil şahsa güven duymasına, gelişimi içerisinde herhangi bir stres, yoksunluk yaşamamasına güvenli bağlanma deniliyor. Örneğin altı ıslanan, karnı acıkan çocuk strese girer ve bu isteklerini anlatabileceği yegâne yol ağlamaktır.

Eğer ağladığı sırada karşısında oflayan puflayan, serzenişte bulunan, kızan, isteksiz bir kimse görürse bu, çocukta güven hissini zedeler ve bir dahaki ihtiyacında onunla ilgilenilmeyeceği düşüncesiyle kaygıya kapılır. Güvenli bağlanma; Çocuğun psikolojik, biyolojik ihtiyaçlarını yerinde, zamanında, sevgi, ilgi ve merhametle yapmaktır. Elbette annenin yanlış davranışları devam ettiği sürece bu ruh hali çocukta kabul görür. Annenin bir defaya mahsus olan yanlış davranışları hemen ardından güvensiz bağlanmayı beraberinde getirmez.

Bağlanmanın Bir Kaç Çeşidi Vardır:

1-Güvenli Bağlanma: Bu bağlanma çeşidinde çocuk, ihtiyaç duyduğu her anda anneye ulaşabiliyordur. Gece uyandığında, sabah kalktığında hep annenin yakınındadır. Eskilerin "kucağına alıp alıştırma!" "bırak ağlasın, ciğerleri açılır!" "yakınında yatırıp kokuna alıştırma!" sözlerinin aksine, anne çocuğu ile doya doya vakit geçirmiş, onunla ten teması kurmuş ve ihtiyaçlarını büyük bir özveriyle, istekli bir biçimde yerine getirmiştir.

2-Kaygılı Bağlanma: Bu bağlanmada ise anne, farklı sebeplerden çocuğun ihtiyaçlarını yerinde ve zamanında karşılamıyordur. Karşıladığı anlarda ise çoğu kez gergindir. Bu, çocukta kaygı oluşturur. Örneğin çocuk acıkıp ağladığında anne şikâyet ederek kucağına alır ve gergin bir şekilde karnı doyurursa çocuk kendini güvende hissetmez. Kaygılı bağlanmada, anne çocuğu ile yeterince ilgilenmez, onunla yeterince vakit geçirmez. Fiziki olarak yanında olsa da, ruhen çocukla ayrı yerlerdedir. Kaygılı bağlanma da zekâ ve buna bağlı olarak öğrenme gelişimi sekteye uğrar. İleriki yaşlarda davranış bozukluklarına ve psikolojik problemlere sebep olabilir. Bu bağlanma şekli, toplumumuzda çokça karşılaşılan bağlanma şeklidir. Ne yazık ki ebeveynler çocuklarını sevmekle birlikte onların biyolojik ihtiyaç-

larını önceliyor, ruhen çocuklarını doyurmuyorlar. Bunun farklı sebepleri olabilir fakat bu farklılıklar bölgesel olarak da değişiklik arz eder. Örneğin; Doğu ve Güneydoğu'da genellikle çocuk sayısının çokluğu, Batı ve iç kesimlerde ise annelerin çalışıyor oluşu çocuğu annenin sevgi ve ilgisinden mahrum bırakır.

3- Kaçınmalı/Güvensiz Bağlanma: Çocuğun ihtiyaçlarının karşılanması, mesela karnının doyurulup altının temizlenmesi yalnızca onun biyolojik ihtiyaçlarının giderildiği anlamına gelmez, aynı zamanda çocuğu içine düştüğü strese karşı teselli eder ve annenin her zaman onun yanında olduğunu ona hissettirir. Kaçınmalı bağlanmada anne çocuğun fiziki olarak yanında değildir. Onun ihtiyaçlarını karşılamaz ve yanında olduğu zamanlarda ise genellikle şiddet eğilimlidir. Çocuk bunu o dönemde bastırır da ileriki dönemlerde farklı psikopatolojilere yol açabilir. Genellikle yetiştirme yurtlarında ortaya çıkan bu bağlanma, problemlilerde de görülebilir ve en tehlikeli bağlanma çeşididir. Bu şekilde yetişen bir çocuk hayatında yalnızdır, sırtını dayayacağı yakın dostları yoktur, insanlara güvenemez, evlilik hayatında ve insanlarla ilişkilerinde çoğu zaman başarılı olamaz. Yine kaçınmalı bağlanmada çocukluk döneminde başını duvarlara vurma, saç yolma, kendini yerlere atma gibi davranışsal bozukluklarda görülebilir.

Çocuk eğitiminin temelini oluşturan güvenli bağlanma; yemek, su kadar hayatidir. Çocuğun aile ile uyum içerisinde olması ve eğitime açık olması, ebeveynlerin geri bildirimlerine uyması güvenli bağlanma ile ilişkilidir. Bu yaş aralığında çocuğun keşfetmeye meyyal olması sebebiyle ebeveynlerin çoğu zaman çocuğu bastırmak yerine, ona uygun bir ortam hazırlayarak sınır koymaları daha uygundur.

Güvenli bağlanma gerçekleşmediğinde bağlanma çeşitlerinde değiştiğimiz problemlere ek olarak şunlar sıralanabilir:

1- Güvenli bağlanma gerçekleştiremeyen çocuklar ileriki yaşlarında, evlilik hayatlarında eşlerine duyduğu güven noktasında problemler yaşayabilirler. Aynı zamanda insanlarla ilişkilerinde ve eğitim hayatlarında da zorlanabilirler.

2- Güvensiz bağlanan çocuklar 0-3 yaş sonrası annelerine yapışıktır, annelerini bırakamazlar. Kreşe yeni başlayan çocukların ve sütten kesilen çocukların anneden ayrılırken beklenenin üstünde bunalım ve stres yaşamalarının ana sebebi, çoğu zaman güvenli bağlanmanın gerçekleşmemiş olmasıdır.

3- Çocuk kendi annesi ile yaşadığı bağlanma şeklini çocuğuna geçirir. Sürekli olarak gergin, mutsuz annelerin davranışlarının temeli, aslında çocukluklarında güvenli bir bağ kuramama problemidir.

4- Ergenlik öncesi ve ergenlik döneminde uyumsuzluk, söz dinlemezlik, reddediş davranışlarının sebebi çocuğun güvenli bağlanmadan yoksun olmasıdır.

5- Güvenli bağlanma gerçekleştiremeyen çocuklar göz teması kurmakta zorlanır. Bu, genellikle dinleyici olduklarında değil, konuşmacı olduklarında ortaya çıkar.

0-3 yaş aralığında anneye güvenle bağlanan çocuklarda şöyle etkiler görülür:

1- Güvenli bağlanma gerçekleştirilmiş çocukların yetişkinlik çağında duygu dünyaları sağlamdır. Hayatlarında yaşadıkları ani ve büyük değişikliklere karşı (boşanma, ölüm vb.) güçlüdürler.

2- İnsanlarla iletişimlerini sağlam temeller üzerinedir.

3- İletişim esnasında göz temasını rahatça kurabilirler.

4- Empati yeteneği ve sezgileri kuvvetli kimselerdir.

5- Öz saygıları ve özgüvenleri yerindedir. Girdikleri ortama kolay uyum sağlarlar.

6- Yaşamlarında sakin ve dinginlerdir.

7- Kendi çocukları ile güvenli bağı oluşturabilirler.

Araştırmalara göre çocukların yüzde altmışı fıtraten güvenli bağlanmayı sağlıyor olsa da ebeveynlerin bu konuya dikkat etmeleri esastır. İslam'da yukarıda geçen bazı maddeler Cennet ehlinin özelliklerinden sayılmış ve bu özelliklere sahip kimseler övülmüştür. Bazı rivayetlerde cehennemden kendilerine haram kılındığı söylenmiştir.¹ Hedefi Allah Teâlâ'nın rızası ve cennet olan bizlerin, bu konuların cahili olması düşünülemez. Temiz bir fıtrata sahip, şahsiyetli nesiller yetiştirmek her ebeveynin görevidir. Yapmamız gereken en önemli şey ise hayatın yorucu, gereksiz meşgalesinden sıyrılıp çocuğumuzla yerli yerince ilgilenmek, sevgi ve ilgiden onu mahrum bırakmamak, onunla nitelikli bir iletişim

kurmak olacaktır. Aynı zamanda bu dönemde çocukların dijital ekranlardan uzak tutulması, öğrenme becerisine katkı sağlar.

Allah Teâlâ'nın anneye verdiği sevgi, merhamet, sahiplenme hissi bununla beraber çocukta var olan zayıflık, aslında anneyi, güvenli bağı kurmaya zorunlu kılar. Aynı zamanda Rabbimiz, iki yaşına kadar emzirme dönemi ile çocuğun ten teması ihtiyacına zemin hazırlar. Güvenli bağlanmada anne, çocuğun yalnızca ihtiyaçlarını karşılamaz, bunları yaparken sevgi, ilgi ile yapar. Bu şekilde yetişen bir çocuğun ileriki hayatında sağlam bir psikoloji ile güçlü bir şahsiyet olarak yaşamını sürdürmesi, dönemimizin asalaklaşan, duyarsız gençlerinin aksine İslam'a ve yaşadığı topluma faydalı bir birey olması umulur.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin

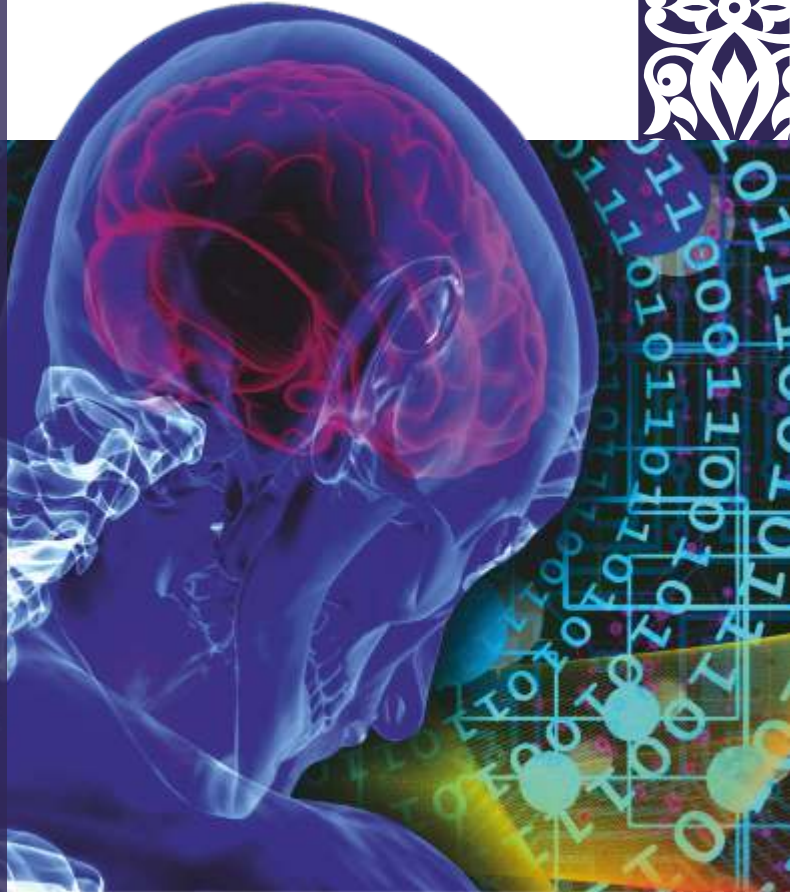

¹ "Kendisi cehennem ateşine, cehennem ateşi de kendisine haram olan kişiyi size bildireyim mi? Cana yakın, yumuşak huylu, kolaylaştırıcı kimse." (Tirmizi)

BEYİN KONTROLÜ

Burak Eryılmaz

Teknolojinin büyük bir araç olduğundan bahsetmiştik. Teknolojinin büyük bir güç olduğu da zaten ortada. Savaşta ticarete, ticaretten üretime teknoloji her tarafımızı işgal etmiş ve gücü eline almış bulunmaktadır. Bunun güzel bir örneğini 18 milyon nüfusu ve neredeyse Konya kadar yüz ölçümüne sahip Hollanda'nın dünyanın en büyük ikinci gıda ihracatçısı olmasında görüyoruz. Bu insan kaynağı ile değil teknolojinin elinde bulundurduğu gücü kullanarak oldu. Aslında bu örnek bile başlı başına teknolojinin yenilikçi, verimli ve doğru kullanımının ne kadar güçlü bir araç olabileceğini göstermeye yetiyor. Toplumlara oldukları konumdan çok daha ileriye taşıyabilen güçlü bir araç.

Peki tüm bunların yanında teknolojinin beynimizi kontrol edecek kadar büyük bir güç olduğunu biliyor muydunuz?

Facebook'u hepimiz biliyoruz. İçine yazılar yazabildiğimiz, arkadaşlarımız ile iletişime geçtiğimiz, fotoğraflar yükleyebildiğimiz çok geniş kapsamlı bir sosyal medya uygulaması.

Şimdi gelelim olayımızın bir diğer kahramanı olan Cambridge Analytica'ya. Cambridge Analytica İngiltere merkezli bir veri analizi ile siyasi kampanyaların potansiyel seçmenlere ulaşmasına yardımcı olan bir siyasi danışmanlık firması. Peki nedir bu iki firmanın kahramanı olduğu bu olay?

Olayımız bir veri gizliliği skandalı. İzinsiz veri erişimi, verilerin kötüye kullanılması, yalan haberler gibi birçok skandalı içinde barındırıyor.

2014 yılında Cambridge Üniversitesi Profesörü Alexandr Kogan thisisyourdigital life (bu senin dijital hayatın) isimli bir

uygulama geliştirdi. Bu uygulama Facebook üzerinden giriş sağlanıyor ve giriş yapan kullanıcılardan bilgilerine erişmek için izin istiyordu. Yaklaşık 300.000 kişi teste girdi. Bu kişilik testine girenlere bir dolar kadar bir ödeme yapıldı ve bunun yanında verilerinin akademi için kullanılmasına izin verdiler. Katılımcıların haberinin olmadığı şey ise şuydu; Kendilerinin yanında arkadaşlarının da bilgileri toplanmıştı. Bu sayede Kogan ilk raporlara göre 50 milyon, daha sonraları ortaya çıkan raporlara göre 87 milyon kişinin bilgisine ulaşmıştı. Kogan bu elde ettiği verileri Cambridge Analytica şirketi ile paylaştı.

Bu toplanan verilerin hepsi usulsüz ve gizlilik kurallarına uymadan kullanıcıların haberi dahi olmadan elde edildi. Ama olay bununla da bitmiyor. Bu elde edilen veriler ile kişilerin psikografik (yaşam tarzları, düşünceleri, duyguları vs.) analizleri yapıldı. Ve 2016 Amerika başkanlık seçimlerinde Trump'ın seçilmesinde ve Brexit oylamasında etkili olduğu iddia edildi.

Cambridge Analytica'nın CEO'su Alexander Nix'in yapmış olduğu bir sunumda şu örneği verdi;

“Bir plaja yasak girmeyin yazısını asarsanız insanlar oraya girmek isteyebilir ve girebilir ama eğer ki oraya dikkat köpekbalığı var yazısını asarsanız insanlar oraya girmek istemeyecek ve girmeyeceklerdir. İnsanlara yapacakları seçimin korkunç sonuçlarını göstermelisiniz.”

Nix'in bahsetmiş olduğu bu durum aslında hep var olan bir şey. Günümüzde kullanılan bir yöntem bu. Bir başka parti gelirse saçı kapalılar için çok zor bir hayat olacak algısı mesela. Seçim ve seçimlerinin kötü sonucunu gösterme üzerine kurulu bir algı. Aynı gibi dursa da değil aslında çünkü Nix'in yaptığı genel bir propaganda değil kişilere özel propaganda.

Evet bahsi geçen 87 milyon kullanıcının verilerine gelelim. Cambridge Analytica bu verileri analiz etti demiştik. Trump seçim çalışmaları için Cambridge Analytica'yı işe aldı. Bu yüzden Trump seçimlerinde etkili oldukları iddia edildi. Cambridge Analytica Facebook üzerinden reklamlar ile insanlara ulaşıyordu. Kişilere özel gösterdiği reklamlar ile çalıştığı kişilere oy vermelerine ikna etmeye çalışıyordu. İnsanların duygularına etki ediyorlardı aslında. Oy kullanmayacak bir insan var ve bu insan hayvanları seviyor. O insanı oy kullanmaya nasıl ikna edebilirsin? Nix bundan bahsetmişti zaten yaptığı seçimlerin kötü sonuçlarını göstererek. Bu oy kullanmayacak hayvan sever kişinin karşısına şöyle bir haber çıksa;

"Clinton başa gelirse sokak hayvanlarının hepsini ortadan kaldıracak."

Ve bu haberi görünce kararı belki netleşecek ve oy kullanmamaktan vazgeçip Trump'ı desteklemeye başlayacak. Ve bu şekilde kişiye özel yalan veya çarpıtılmış haberlerin 87 milyon insana ulaştığını düşününce seçimlerde fazlası ile etkili olduğunu söylemek zor değil.

Channel 4 News kanalından bir muhabir müşteri gibi davranarak Cambridge Analytica'ya Sri Lanka seçimlerinde beraber çalışabilir miyiz diye başvuruyor. Bütün görüşmeleri gizli kamera ile kayıt altına alıyor. Birkaç görüşmenin ardından şirketin CEO'su Alexander Nix ile görüşme ayarlanıyor ve görüşme yapılıyor. Nix burada neler yapacaklarından, neler yaptıklarından bahsediyor. Afrika, Meksika, Brezilya, Kenya ve daha birçok ülkede çalıştıklarını söylüyor. Yapabilecekleri konusunda şantajdan, rüşvetten, gizli ajanlardan ve daha fazlasından bahsedip bunların illa ki doğru olmasına gerek yok yeter ki seçmenler inansın diyor. Bir başka gizli kayıta da Trump'ın kampan-

yasını yürüttüklerini seçim yasalarını ihlal ettiğinden bahsediyor. Cambridge Analytica "Nix şirketimizin işleyişini temsil etmiyor" deyip Nix'i kovmuş olsa da bu çok yeterli olmuyor ve şirket 2018 yılında kapanıyor.

Belki bütün bir seçimi etkilemedi Cambridge Analytica ama 87 milyon kişinin bilgisi ile çok büyük bir etkisinin olduğunu düşünmek çok da absürt bir şey değil. Facebook 5 milyar dolar para cezasına çarptırıldı. Gizlilik kurallarında düzenlemeye gitti. Değer kaybetti tepki topladı. Birçok önemli isim Facebook'u sil kampanyasına destek verdi ve Facebook'u sildi.

Evet bunlar önemli tepkiler olsa bile Facebook şirketi Instagram, Facebook ve Whatsapp uygulamalarının sahibi. Yalnızca birini silmek ile çözüm olur mu? Hiç sanmam. Peki silmek ile çözüm olur mu? Hayır tabii ki. Ki zaten olay çözüm değil tepkiyi göstermek çünkü tepkisiz kalırsa çok daha fazlasını duymak mümkün olabilir.

İnterneti kullandığımız sürece ister bu Facebook olsun ister başka sosyal medya uygulaması olsun bu risk hep var olacak. Verilerimizin çalınması, analiz edilmemiz, doğru veya yalan haberler ile yönlendirilmeye çalışılmamız. O zaman interneti kullanmayı bırakalım bu bir çözüm mü? İnternetin yaygın olmadığı zamanlarda yapılan reklamlar ile bir çoğumuzun aklında iftar gazlı bir içecek ile açılır diye yer edinmedi mi? Peki yalan haberler internet çıkınca mı ortaya çıktı? Hayır tabii ki. İnternette kopmak çözüm olmaz fakat interneti anlamak, ne olduğunu bilmek, onunla neler yapılabileceğini bilerek kullanmak çözüm olabilir.

Belki Şu an için bizim beynimizi kontrol etmediler ama bilgileri alınıp analiz edilen 87 milyon kişinin -belki hepsinin değil ama bir kesiminin- beynini istedikleri yöne doğru yönlendirmeyi baŐardılar yanlış haberler ve duygularına dokunarak.

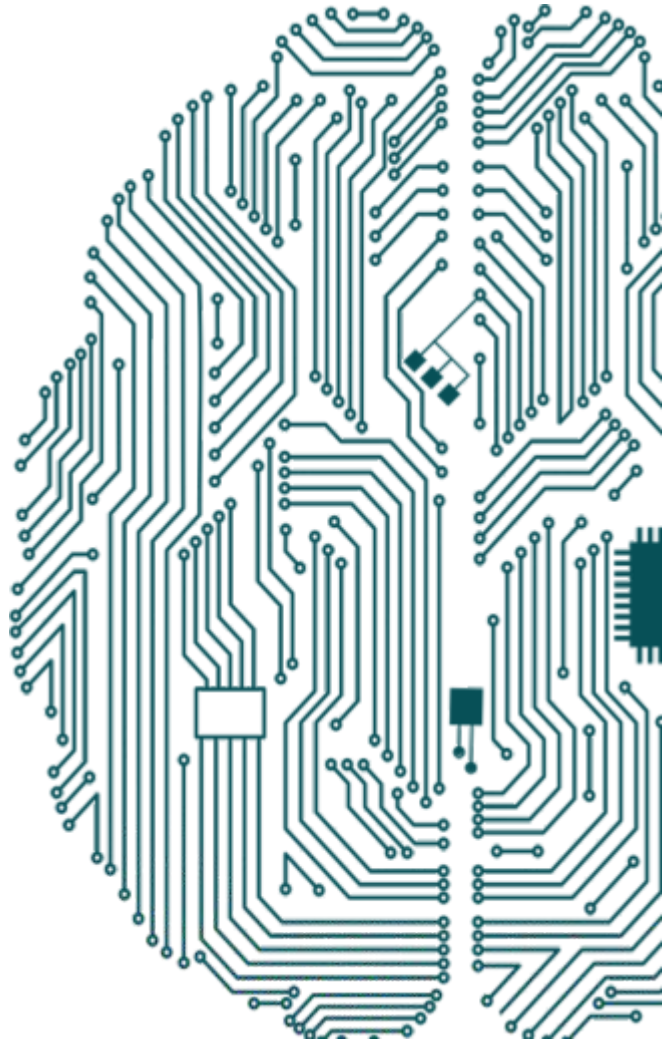
Aslında bu olayda çıkabilecek bir sürü ders ve konu var fakat özellikle iki tanesine dikkat çekmek istiyorum.

Birincisi; sosyal medyada internette karŐımıza çıkan (zellikle karŐımıza çıkan çünkü bunlar algoritmalar tarafından bizim hareketlerimize isteklerimize göre Őekilleniyor) her habere inanmamak gerektiği, ani duygu deęiŐimleri ile karar vermeyip haberin detayını araŐtırmanın yararlı olacağı. Algoritma ile karŐımıza çıkan haberlerin, içeriklerin dışında haber siteleri bile içerik ile farklı baŐlık atarak insanlara haberi kasıtlı olarak yanlış bir Şekilde servis edebiliyor. Tabi bu internette hep yalan haber var hiçbirine inanmayın demek değil yalnızca önce biraz araŐtırma yapın haber hakkında sonra inanın veya inanmayın demek.

İkinci husus ise internet sosyal medya öyle büyük bir güç haline gelmiş vaziyette ki Őeim kazandırma, Őirketleri iflasın eŐięine getirme, tepkiler ile istifa ettirme, aynı görüŐte insanları bir araya çok hızlıca toplayabilme, yapılan bir haksızlığa karşı yüksek bir ses çıkarabilme ve daha nicesine olanak sağlıyor. Ve aslında Dünya'ya ulaŐabilmeye olanak sağlıyor. Sadece kendi mahallemizde değil Dünya'nın öbür ucunda olan bir insan ile bir araya gelebilmemize, onunla iletişim kurabilmemize, onu tanımamıza olanak sağlıyor.

Teknoloji bir silah değil fakat silahları yönlendiren, hedef belirleyen ve o hedefe niŐan almanı sağlayan bir araç. Teknolojiyi çok daha verimli kullanan ve çok daha fazla kaynağa sahip olan insanların yönlendirdiği insanlar olmak için teknolojiden uzak durmak değil teknolojiyi anlamak, öğrenmek, tedbirli ve temkinli olmak ve verimli Şekilde kullanmak gerek.

Belki bugün değil ama bir gün beynimizi yönlendirmek isteyenlere izin vermeyip insanların kalplerini hakka yönlendirmeye, beyinlerini düŐünmeye teşvik etmeye çalıŐalım.

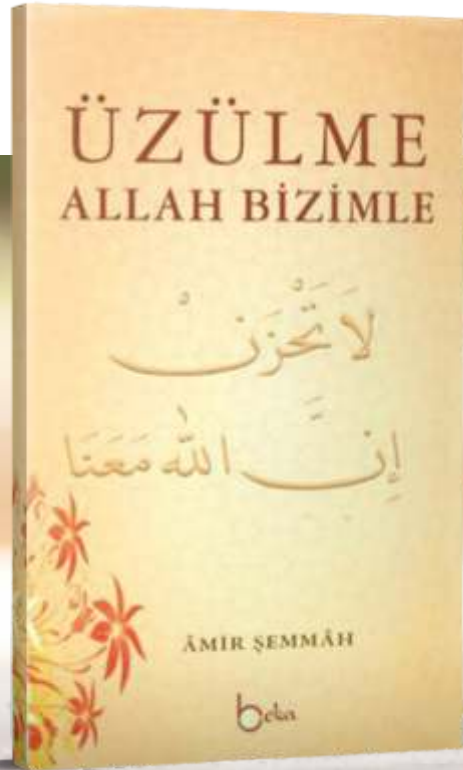

TAVSİYE KİTAP

Abdullah Talip

KİTABIN ADI: Üzölme Allah Bizimle
YAZAR: Amir Şemmah
ÇEVİREN: Kadir Kızmaz
YAYIN EVİ: Beka
SAYFA: 166

İslam şeriatının yürürlükten kaldırılıp beşeri sistemlerin dikta edildiği, muvahhidlerin esir edildiği, zulümlerin tavan yapıldığı, maddi güçlerin zayıfladığı şu günümüzde, müminler dönem dönem gaflete düşerek ne yaptığını bilmemekte, mağlup olmuş havası ile bir çıkmazın içerisine düşmektedirler. Tarih boyunca Rasuller ve onların yardımcıları kâfirler tarafından işkenceye tabi tutuldular, sıkıntılar ve musibetler çığ gibi üzerlerine muttali oldu. Bunların hepsi sünnetullahıdır. Küçük ya da büyük imtihanlar herkese uğrayacaktır. İmtihanlar neticesinde hayrın ya da şerrin kapıları açılacaktır.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَزُلْزِلُوا
حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ
أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ

“(Ey müminler!) Yoksa siz, sizden önce gelip geçenlerin başına gelenler size de gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Yoksulluk ve sıkıntı onlara öylesine dokunmuş ve öyle sarsılmışlardı ki, nihayet Peygamber ve beraberindeki müminler: Allah'ın yardımı ne zaman! dediler. Bilesiniz ki Allah'ın yardımı yakındır.”¹

Yukarıda ki ayette Rasulullah ve ashabı muhatap edildiler. Onlar bu olaylar karşısında sabrettiler, Allah'a tevekkül ettiler ve neticesinde yakın bir zamanda Allah'ın yardımı ile zafere ulaşarak gelecek ümmete büyük örneklik gösterdiler. Mümin bir kimse yaşadığı ortamı ne olursa olsun düşmanlı mücadele etmeden teslim olması söz konusu olamaz. Çünkü Kur'an'da birçok ayette Allah (cc) yardım edeceğini vaat etmiştir. Allah'ın yardımı müminlerin üzerinedir.

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ

“Şüphesiz peygamberlerimize ve iman edenlere, hem dünya hayatında, hem şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz.”²

Hal böyle iken bir müminin ümidini kesmesi mümkün olabilir mi?

Bu ayda tanıtmaya çalıştığımız kitap Beka yayınevinden çıkan Amir Şemmah tarafından kaleme alınan “Üzülme Allah Bizimle” adlı kitabı olacaktır. Kitap, güzel konu başlıklarından oluşmaktadır. Yazar her konuyu ayet, hadis ve selefın sözleri ile destekleyerek kısa ve veciz bir şekilde kitabı her yaş grubunun rahatlıkla okuyacağı bir hale getirmiştir.

Kitap İyi Okunup Tahlil Edildiğinde;

Dünya hayatının birer imtihan yurdu olduğu, herkesin irili-ufaklı imtihanlara maruz tutulacağı, imtihanları başarı ile geçenlerinin mükâfatı cennet olduğu, her zorluktan sonra kolaylığın olduğu, kurtuluş yollarının en önemlisinin kişinin Allah'a karşı takvalı olması, korku ve üzüntünün bu vasfa haiz olanlara erişemeyeceği, bir insanın başına hayrın ya da şerrin sadece Allah katından geleceği, verilen nimetlere karşı nankörlük etmenin yasaklığı, Allah'ın rahmetinden ümit kesilmesinin caiz olmadığı, İslami harekette olması gerekenlerden birinin bütün sebeplere sarılma, azim ve gayret göstermenin gerekliliği, düşmanla mücadele ederken Allah'tan yardım istemenin ve acziyete düşmemenin önemi, başımıza gelen musibetler kendi ellerimizle işlediğimiz günahlardan dolayı olduğunu ve Allah'ın günahları affedeceği, toplumların kendi hallerini değiştirmedikleri müddetçe Allah onların durumlarını değiştirmeyeceği ve başka önemli hususların ele alındığı idrak edilecektir.

Allah (cc) istifade eden kullarından eylesin. Âmin...

¹ (2/Bakara 214)

² (40/Mümin 51)

HİCRİ TAKVİM

EYLÜL 2021

Muharrem 1443

Safer 1443

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
		1 23	2 24	3 25	4 26	5 27
6 28	7 29	8 30	9 1	10 2	11 3	12 4
13 5	14 6	15 7	16 8	17 9	18 10	19 11
20 10	21 11	22 12	23 13	24 14	25 15	26 16
27 17	28 18	29 19	30 20			

*Hicri Ayların 29. Günü Gelecek Olan Ayın Hilali Gözetlenmelidir.

Yıllık Abonelik
Kargo Dahil

140.00₺

ŞİMDİ ABONE OL

0552 822 74 42

Görüş ve Önerileriniz İçin

editor@takvadergisi.com

ABONELİK İÇİN

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42